

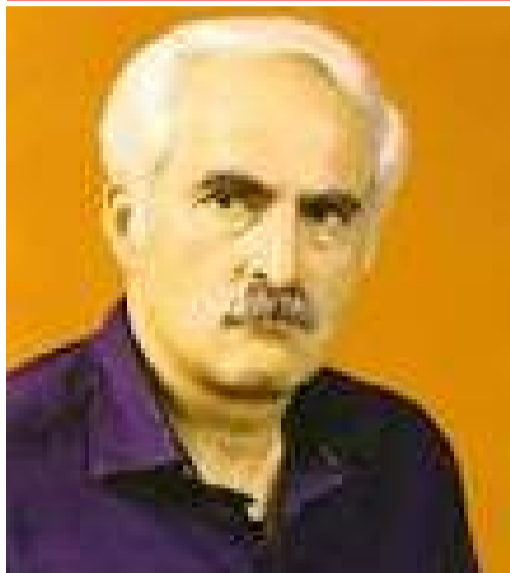

ილორი

E-mail: roland.jalagania@mail.ru
E-mail: r.jalagania@mail.ru

№408 (467) 20 ივნისი – 4 ივლისი 2017 წ. სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ორბანო ფასი 50 თეთრი
სირსხვილი ის კი არ არის, რომ მებრულად ლაპარაკობან, არამედ ისაა, რომ დანარჩენმა ქართველებმა არ ვიხით მებრული ენა – ააჟი შენიცა

ლუარკა სორღია:
მერაბ კოსტავას პოეზია 88.2

პავლავ ჭიკაშვილი:
ნათოს საპარლამენტო ასამბლეის მიერ მიღებული დეკლარაციის შესახებ 88.3

ჯაბა ხუბუა:
ბატონო თამაზ, მე თქვენი კვანჭირი მიყვარს! თქვენ ჩემი კოკი არ გყვარებიან! 88.6

ფაუსტ ნაღარაია:
მებრული პოეზიის ანთოლოგიის შესახებ 88.5

ოშვანილვა 88.6
მნიშვნელოვანი როლი მანდო – ვინ არის ირანელი მსახიობი, რომელმაც ზვიად გამსახურდიანს როლი შეასრულა

ანზორ დანელია:
ღია ჭერილი ბატონ ალექსანდრე ჭაჭიას! 88.7

იზა თამაზაშვილი:
პრემიერ გ. კვიციანიშვილის ქოც-ნება და ქართველი ხალხის ოცნება შეუთავსებაელია 88.8

ქირკველი ოღაბის სახით, აბაშაში აღმოვაჩინე – იშვიათი მუზეუმი ღია სის ქვეშ 88.10

ლავრენტი ბერია –
საბჭოთა კავშირის სილდანამებული გმირი 88.4

ნურბაზარ გოფსაძე:
ფრიდონ თოდუა – კაცო! 88.10

მერაბ კოსტავას პოეზია

(ეროვნული, რელიგიურ-ფილოსოფიური და სახისმეტყველების ასპექტები)

ნაშრომში შესწავლილია მერაბ კოსტავას ესთეტიკური თვალსაწიერი, მსოფლმხედველობის მთავარი ორიენტაციები - საღვთო სიბრძნე, საღვთო სიყვარული, ანტიციპაცია, მხატვრული სიტყვისა და მეცნიერების მისიის გააზრება მაღალი გადასახედლიდან.

პოეტის შემოქმედების მთავარ მახასიათებლად წარმოინდობა ქრისტიანული რწმენისა და სახისმეტყველების საკითხები, ბიბლიურ-რელიგიური პარადიგმები, გრაალის იდეალი.

ფილოსოფიურ ლირიკაში ყურადღებას იქცევს პადესის, სოფლისა და ზესთასოფლის კავშირის, სულის მარადიული სამშობლოს ძიების, ზნეობის პრობლემები.

წიგნში ნაჩვენებია "მსოფლიო კაცისა" და "ერისკაცის" მიმართების, ლოკალურისა და გლობალურის, ეროვნულ-კოსმიურის გააზრება ქართული ლირიკის შემოქმედებაში.

სათანადო წყაროების, ტიპოლოგიური პარალელების გათვალისწინებით გამოტანილია დასკვნა, რომ მერაბ კოსტავას პოეტური და პუბლიცისტური ნააზრევები არის ჩვენი კლასიკური მწერლობის ორგანული ნაწილი, "სახიერი ერის" მაღალმხატვრული აპოლოგია, შორსმხედველი "გონის თვალთ" მონაგლის უცდომელი ჰერმეტიკა.

ნაშრომი დახმარებას გაუწევს XX საუკუნის ქართული პოეზიის პრობლემებით დაინტერესებულ სტუდენტ-ახალგაზრდობას, ასევე განკუთვნილია ფართო მკითხველისთვის.

რედაქტორი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი მარიამ მირიანაშვილი, რეცენზენტები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნინო მახანია, ფილოლოგიის დოქტორი ლეოპოლდო მირიანაშვილი

მერაბ კოსტავა საქართველოს თანამედვე, მარადიულ სულთა სამყაროშია დაგანებულად.

ის იყო ზნეობრივი გმირი, ბუნებით რაინდი, "ვაჟაკობის დიდი მოძღვარი", ერის სინდისი, "გონის თვალი", ეროვნული მოძრაობის დიდი მებრძოლი, სულიწმინდით გაბრძნობილი სიტყვის მკვლევარი.

ალბათ არ არსებობს ეპიტეტი, მისი ზნეობრივი და გონებრივი სრულყოფილების ამომწურავად წარმოხენა რომ ხელეწიფებოდეს.

მერაბ კოსტავა უსათუოდ იყო შოთა რუსთაველის "ვეფხისტყაოსნის" იდეალური მეგობრის და ბრძენი პერსონაჟის - ავთანდილის რეინკარნაცია, მეოცე საუკუნის წითელ გრიგალთან შეუპოვარი მორიგნალი, "დაუცხრომელი სპარაზენი სულიერი ომის", "ჟამთ ასპარეზზე" გაჭენებული "ცეცხლოვანი პუნეს" უებრო მხედარი... მისი ზეკაცური ნატურფალები" წარუშლელია ჩვენი სამშობლოს მიწაზე თუ ცაში.

ერის ტიტანური ძალების შემკრებმა, საღათას ძილით დაბანჯულ ხალხში, ზვიად გამსახურდიასთან ერთად, დაარისხა გამოდევნების ზარი, პერიოდულ პრესაში და თვითგამოცემის კურნალებში ("ოქროს საწმისი", "საქართველოს მოამბე") ეროვნული იდეალებით დამუხტული წერტილებით შესძრა თვისტომი, მაგრამ ვერ დაუსხლტა "ქორმეებებრივი ცენზურას" და ათი წლის პატიმრობა იწვნია საბჭოთა გულაგში, თუმცა ერთხელაც არ ჩაუშუსტავს, არ გაუტყვია არადაამიანურ წამებას, არ დაუკარგავს რწმენა.

სამშობლოსათვის დევნილი, ერის სიყვარულისთვის შერისხული და რეპრესირებული პიროვნება იყო მერაბ კოსტავა. მისი გამძლეობის, მრავალთავიან პიდრასთან შერკინების მაგალითები ლეგენდად გადაეცემა თაობებს.

"საღვთო ზნეობის" ქართველს, მთაწმინდის მომღერალს, ქრისტესავით ჯვარცმულს, მშობელმა ხალხმა დაუჩოქა და ერის საფიცარი შეიღებების უპირველეს სავანეში - მთაწმინდის პანთეონში მიუწინა სამარადუამო ადგილი, საიდანაც გადმოვკურვებს მისი წუთისოფლისგან აუმიღვრეველი, ყოვლისმხედველი თვალი, რათა შეგვახსენოს "ერის სამერმისო მისია", "ჩვენი მოღვმის ბალავარი ურღვევი მიწაზე".

"საძვალენი მამა-პაპათა", წარუვალი საუნჯის ძიება, რწმენის ერთგულება.

"მხრებზე ფრთასხმული ცეცხლით", ანგელოსის ფრთებით დაფრინავს მისი სული კოსმოსში ქართული სახით. მაკროკოსმიურ არსებად ქცეული სამყაროს უპირველესი ადამიანის ხატი, ადამიანობის გადაუფასებელ ფორმულას გეთავაზობს: "საქმეა იქვე მსოფლიო კაცად და არ უმუხლოდ ერსა და თვისტომს, ცის მაღალ ყელზე ვარსკვლავთა აცმას ჰმატო ზურ-მუსტი და ამეთვისტო" (ტანჯვათა ტიტანი).

პოეტის იდეალი იყო მაკროკოსმიური კაცი, მაკროკოსმიური პოეზია.

მერაბ კოსტავა ბელზებელ-ლუციფერთა ზეობის ჟამს მოველინა სამშობლოს და სულის მთელი ძალისხმევა მიმართა დამტკნარ კვერთხზე ელორტის გახარებისა და დაბზარული ცის კაბადონის გამოთვლებისთვის, მას არასოდეს არეგია "გეზი დმერთისკენ" და "ზნელში ნათლით გზების გამკვლევი" თანამომქეთ მოუწოდებდა: "ურწმუნობას აგუგოთ წესი" (ირაკლის).

პოეტი მუდმივად ეწაფებოდა "რელიგიის ზედაშეს", ღმერთის რჩეულ ბიბლიურ მოსესავით წინ მიძლოდა ერს აღთქმული თავისუფლებისკენ.

რელიგიური, ქრისტიანული იყო მერაბ კოსტავას აზროვნება, პოეზია, რადგან კარგად იცოდა, რომ ჰუმანიტი კულტურა ყოველთვის რელიგიურია, ხოლო ურელიგიო მსოფლმხედვა - ფსევდოკულტურა. რელიგიით ებრძოდა მსოფლიო სევდას: "მხსნელად მივირქვათ ჩვენ მაცხოვარი, დაგვიშოშინებს მსოფლიო სევდას" (ივანე უმწიკველი, ვითა ცხოვარი).

"დაუშრეტელი ოქროპირობის" მომადლებას შესთხოვდა უფალს "შეუცდომელი ბრძენი და მისანი" და, მართლაც, მასზე უხვად იყო "მაღლი ცისა, მოუწვევლი, დაუღვევლი, მაღლი ციური, იღუმალი და მისტიური"...

მაღალი აზრის მსახური რომ მიმართავდა, თითქოს, ამავე დროს, თავის თავზეც ეთქვას პოეტს: "დასანახავად უცდომელი გასხედს თვალეში, შენშია უკვე ზეცის მაღლი, რაც გადმოსწქეფდა, აწ დასაპყრობად მოგელიან სხვა მწვერვალებში, მომავალს განდობ შესამოსად შეუგოსველთა" (ბიბლიური რეპინისცენციები).

მერაბ კოსტავას პოეზია ამადლებული ესთეტიკური ფენომენია, ამადლებულის ძიება და პოვნა ერთგულთა ხედვრია, "ამადლებული მაღალი აზრის ნაყოფია, ხოლო მისი შემქმნელი თავადაც მაღალია და მაღლად მხედი"..." მხოლოდ ამადლებული ამადლებს ჩვენს სულს და ღვთაებრივი გონების ჰერმეტიკად მიაქცევს მას, ყოველივე, დანარჩენი კი კაცთა საარსებო მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება ემსახურება" (ფსევდო-ლონგინე, "ამადლებულისათვის").

პოეტი მთელ სამყაროს, მსოფლიოს სატყვევებს, კოსმოსს იტყვედა სულში, წარსულის, აწმყოს, მერმისის პრობლემებს ერთდროულად აცნობიერებდა, მოსალოდნელის განჭვრეტას აღწევდა, ბიბლიური წინასწარმეტყველებით, ენიგმებით, ალეგორიებით, "სფინქსის ქარაგმების სიბრძნით" გვაოცებდა.

კარგად არჩევდა მიწიერ, ხორციელ გონებას და საღვთო სიბრძნეს, "წილთა სიბრძნის აიაზმად მახსურებელი".

ეძებდა არა საღვთოს, წარმავალ, მატერიალურ დოვლათის მოხვეჭისათვის განკუთვნილ ეშმაკულ სიბრძნეს, არამედ მარადიულ ზეცის საუნჯეს, მისთვის სიბრძნის წყარო იყო ღმერთი და მრავალი ორიგინალური, ახლებურად გააზრებული სახე-სიმბოლოებით მიგვანიშნებდა უზენაესზე.

იზიარებდა მესიანისტურ იდეას, მუხლმოყრილი ღოცულობდა ჩვენი ზეციური ღედის წინაშე, ევედრებოდა სამშობლოს ხსნას და ამრავალფეროვნებდა საღვთისმშობლად სახისმეტყველებას.

მერაბ კოსტავა იყო ნათელმხილველი, ნათელმხმენი, ერთდროულად აინტერესებდა მიწა და ზეცა, ხილული და უხილავი, ეს სოფელი და ზესთასოფელი, წარმავალი და მარადიული.

მეკრძში არ ეტევა, და სისავისსავან სრულქმნილი იფრქვევა მეწამულ ღვეღვებად. ახლოს ვართ, სულ ახლოს ედემთან" (ივერიის მნათობის ქეთევან წამებულისადმი).

ესმოდა ზეციური ხმები, ანგელოზთა ნანა, მფარველი სულის მუდარა, სამყაროს ენა, დრო-ჟამის ენა, საგანთა ენა, კოსმოსის სუნთქვა, წმინდა მუსიკა, სვეროთა ქნარი.

ხილვას გულთა სმენა და განსჯა ემეზობლებოდა: "ხილვას დგანნავს თვალთ მონაგარი და გულთა სმენას წვდომა განსჯისა, ყოველი არსი სად მონა არი უზეშთავისს მფეთქავ მაჯისა" (სფინქსი).

კოსმიურში გადიოდა მისი "ადმართხედვა". ვარსკვლავებს მიღმა, ხილულის მიღმა, იღუმალი სიტყვის ცა ესხნებოდა: "გადახსნება ზეცის თავანი, იღუმალ სიტყვის მაღალმშვენებით, გადაეღვები ოდენ სამანებს მოგვის არტახში ჩაკრული ვნებით" (სფინქსი).

"სიბრძნის დედად" სულიწმინდას სახავდა, პოეზიას უზენაეს მაღლად აცხადებდა, შთაგონების მარწმუნებელ "ციო მონაბერ უხილავ ქარებს", "ცისფერ ქარებს" ელოდებოდა.

"სიშმაგის სამანებს" მიღმა მორაული სული "უმწვერვალეს ექსტაზს" აღწევდა, "ქვესკვლავის ფრცვლი ველის მონაბერების" შემდეგ "ყვავილწუნების სამსჯვალეობით" ზეცაზე იყო გაკრული, ლექსი იყო "საღვთო ზვარაკი, საღვთო ქორწილის მაყარი". სამყაროს ბედი აწუხებდა, მისი უპირველესი სიყვარული იყო სამება, მერე სამშობლო, მთელი სამყარო და ზეცა.

"დამიწებული ხალხის", რწმენასვან-შორებულთა ხვედრი აფიქრებდა, გადავვარების პროცესებში გადაშენების საფრთხეს ხედავდა და ხსნის ყველაზე სწორ გზას პოულობდა: "გვერ დაცემული გისხნას რელიგიამ, სიბრძნემ, სიყვარულმა და მშვენიერებამ". პოეტის, მეცნიერის მაგიდას "წმინდათა წმინდა საკურთხეველთან აიგივებდა. მერაბ კოსტავა იყო "ზნელში ნათლით გევის გამკვლევი".

სულიწმინდისგან ხელდასხმულს, უზენაესი სიბრძნის მოხელთება ძალედვა, "აზრების რთველი" ედვა, საღვთო ჰუმანიტების თვალწუღვენელ პორიზონტებს ჰერმეტიკა, "ცნობიერების განუწყვეტელ გადადევნას, მსოფლიო კულტურების თანმიმდევრობას, ზეციურ გეომეტრიას, ცის და მიწის ისტორიას ითავისებდა, "უმაღლესი საწყისებიდან მერმისის თავთავს" იძიდა, "ზედის უქცეველი გრანდილის" უტყუარი კითხვა დაებდა, ცდილობდა, ზეცის ზნეობა მიწაზე გადმოეხერგა. მრავალი რამ გვამცნო უტყუარი ჰერმეტიკით და მინდიასებური სმენით მომადლებულმა, ბიბლიურ წინასწარმეტყველთა დარად, დროს უსწრებდა და მომავალში მოსალოდნელ მოვლენებს განჭვრეტდა, თემიდა იყო მისი იდეალი: "...თემიდას სვეტი, მეკვლე დამდევის, პიროვნულ ეგოს სულმთლად დამთმობი" (მიმშილობა).

თემიდას სასწორის მომარჯვება საშუალებას აძლევდა მერმისში გადაეხედა, გიორგი გურჯაიყვივით, აზრები აწწონა, "სულგების სიდრემე" განეცადა.

აღაშფოთებდა დემონთა მძღაგრობა და ღოცვის, სინანულის, მსხვერპლის გზით ცდილობდა ცოდვის მორეგში ჩათრეულთა მოქცევას, რომელითაც მოუწოდებდა: "სიჭველის ნათელით ისხენ სამწიფიველი, თითოთ სამწიფიველი გარდაქმენ სულად" (ეტიუდი).

სულის საჭრეთლით, რწმენის აბჯრით, სიტყვის მახვილით აღჭურვილმა, "ერისთვის გახვილით თვალთ", "მამულის ტრფობით ნაშმიშლიდებმა", ეროვნული თავისუფლებისთვის შეწირულმა ახალი იმპულსებით დამუხტა მშობელი ხალხი, სიტყვით და საქმით ემსახურა ქართული სულის ზრდას, მისი სანუკვარი იდეალების ხორცშესხმას.

ქრისტეს მებაღემ, მევენახემ, სამკალის ერთგულმა მუშაკმა ძნებდა შეკრული კონები ზოლიაქობში აიტანა, მარადიული საუნჯისკენ მიმართა მხერა.

სამშობლოს თავზე ზეცის ხელს ხედავდა მისი ერისთვის გახვილი თვალეები, "შემოქმედის განზრახვას" სცნობდა, ქვეყნის "ახალ მეტამორფოზას" იგულვებდა "ქართლის ბედის თანამდგომად", ამირანად სახელდებულ სამშობლოს ბორკილების ასხნას წინასწარმეტყველებდა.

ენებელი, "უზეშთავისს მფეთქავ მაჯას" მიყურადებელი.

"ზოლიაქალურ ველებზე" გაჭრილი, ხედავდა "წუთისოფლის დასასრულის" მიღმა მოსალოდნელს, სულთა განსჯას, განწმენდას, გაღვიძებას, რეინკარნაციას, ახალ მიზნებს, "ორი სამყაროს შემტკიცებაზე ზრუნავდა".

"ახალი ხედვა, ახალი დონეა" მიღწეული პოეტის შემოქმედებაში.

გრაალის ორდენის რაინდების, დავით აღმაშენებლის, მამა დავითის, გალაკტიონის დარად, მზად იყო ბარძიში ჩაღვრილი თავისი სისხლით დაერწმუნებინა იბერიის შვილები.

მარტვილი, ჯვარცმული, დევნილი და შერისხული პოეტი სულის შიმშილს ზეციური მანანათი იოკებდა, ცით მონადენი წყაროთი იკლავდა უზენაეს წყურვილს.

"სულიერი ომის სპარაზენი" იყო, ჩვენი ქვეყნის წაუქცეველი ბასტიონი, ერის სახიერებისთვის იღვწა, სიცოცხლით გაიღო მსხვერპლი, თავისი ხალხის "ჰუმანიტერად" ქცევას, მისი სამერმისო მისიის შეცნობა-მსახურება დაისახა უპირველეს მიზნად.

მერაბ კოსტავა იყო "დაუღვევლი ტრფობის, სამების მძლე სიყვარულის, საღვთო ტრფობის, სრულქმნილი სიყვარულის" აღმპტი.

პოეტის სულის პლანეტა სფინქსის ქარაგმების სიბრძნით გაბრწვენდა, "სამყაროს ენის", ანგელოზთა ნანას გამგონე მისანს ცის კარი გაეხსნა და სანთლებით განახნახებულ ზენა სამყარო იხილა: "ანაზად პირი იბრუნა ბნელმა, ზეცამ სიერცეებს მოხსნა სარქველი და იღუმალი მლოცველის ხელმა ერთად აანთო ყველა სანთელი".

ჰერმეტიკა "პატიოსნების თვალს" (ღვთისმშობელს), ზეციურ მანანას (ქრისტეს), ესმოდა ანგელოზური უჩინარი ბაგის ნანა, ანუ საღვთო მუსიკა, რაც მხოლოდ ჰუმანიტერად მორწმუნეთა ხვედრია: "და როგორც თვალე პატიოსნების, ცით მონაბერი უკვდავი მანა, სიერცეებს ავსებს ანგელოზებრი უჩინარ ბაგით ნათქვამი ნანა" (თეთრი ქალწული).

მიწიერთა სიაბაყე "იმ სოფლის" გადასახედლიან გაზომა, სადაც სულ სხვა კრიტერიუმით განიკითხებიან ადამიანები, სადაც მიწიერი პლანეტის მილიარდებუნი მათხოვრად წარმოჩინდებიან.

პოეტმა ზეკაცური ნებელობით დაიოკა სული-ოკეანე და მასში ოქროს ზოდები, მარგალიტები აღმოაჩინა, "მამულის ტრფობით" იმარტვებდა, ქვეყნის "სახიერერად" გარდაქმნას ემსახურა, ქრისტესმიერი ძმები დაიყენა სატრფოს - მამულის სახსნელად, ზნეობრივი გმირობით, "საღვთო ზნეობით" გაგვოცა, თაობებს გაუნათა სული, რადგან მას ჰქონდა ერისთვის გახვილი თვალი, ერის "გონის თვალი" დაუშრეტელი.

მერაბ კოსტავას სული პრეისტორიიდან მიაჭენებს ცეცხლოვან რაშს, მან უკვე მიადწია XXI საუკუნემდე და ასევე იქროლებს საუკუნეთა ასპარეზზე. ქერუბიმული ცეცხლი ტრიალებს მის ნაკვალევზე.

პოეტი "წუთისოფლის საცერსაც" ხედავდა, "უფლის საცერსაც" და სამართლიანად ეიმედებოდა დაფარულთა მხილველის მსჯავრი.

გააცნობიერა რა თავისი გზები, საქმეების სიდიადე, უტყუარი დასკვნა გააკეთა: "...ცხოვრება ჩემი განვლიე სწორად, მუდამ მილიანი ვიჯექ ინახად, არ გაეთიშულვარ აროდეს ორად... წილხვდომილ სიკვდილს თუ ვზიზღვდე ავად, მაშინ ნამუხის ქული გავთვლი, ჩემი სამშობლო ზეცა თავად, შემდეგ ეს მიწა და საქართველო" (მიმშილობა).

"შეუცდომელი ბრძენის და მისნის" მრავალი სასიკეთო წინასწარმეტყველება უკვე ასრულდა.

მართალია აზრის მსახური, ჰუმანიტეტების მჭვრეტელი პოეტი ზეცის მოქალაქედ, მაკროკოსმიურ კაცად აქცია არსთავანმრიგემ, რადგან ჯეროდა: "მაღალი აზრი უფსკრულთა ზედა, გარემუშოთა და შენდა ბედად, კვლავაც აღგმართავს ხელთუქმნელ სვეტად, ჰუმანიტეტების შენისა ჰერმეტიკად, მშობლიურ ცასთან კვლავ შეგაერთებს" (მიმშილობა).

ლუარა სორდია (გაგრძელება შედეგ ნომერში)

ნათოს საპარლამენტო ასამბლეის მიერ მიღებული დეკლარაციის შესახებ

საქართველოში ამასწინათ ჩატარებულმა ნატოს საპარლამენტო ასამბლეამ ახალი სტიმული მისცა ქართულ პოლიტიკას – გამუდმებით ილაპარაკოს ამ ორგანიზაციაში შესვლაზე, თუმცა არც მანამდე აკლებდა ხელს და ყოველდღიურად გვახსენებდა საქართველოს მოსახლეობის „მტკიცე“ გადაწყვეტილებას – გახდეს ნატოს წევრი. რამდენი ითქვა და დაიწყო ნატოზე, ცხადია დადებითი, მაგრამ არავის უკითხავს არის თუ არა საჭირო საქართველოს ნატოში შესვლა; რას მოუტანს ამ ორგანიზაციაში ყოფნა საქართველოს; ნატოში შესვლით, გამოვლიანდება თუ არა საქართველო; რა პრობლემებს წააწყდება ქვეყანა ნატოში შესვლით; როგორი დამოკიდებულება ექნება ნატოში შესულ საქართველოს მიმართ მის მეზობელ ქვეყნებს, განსაკუთრებით რუსეთს; იქნება თუ არა მოსალოდნელი რუსეთის მხრიდან საპასუხო ნაბიჯი; ნატოში შესული საქართველო, შეძლებს თუ არა საკუთარი ეკონომიკის შემოსავლის 2%-ის გადახდას საწევროს სახით; საქართველოს მოსახლეობის რამდენი პროცენტი უჭერს მხარს ნატოში შესვლას და არის თუ არა საჭირო რეფერენდუმის ჩატარება ზუსტი რაოდენობის დასადგენად. არის სხვა მნიშვნელოვანი კითხვებიც, რომლებიც განმარტებას მოითხოვენ.

ნატოსთან დაახლოების თემა ქართულ პოლიტიკას 1990 წლის საპარლამენტო არჩევნებამდეც ჰქონდა. გაუთვითცნობიერებლობის გამო ის მიიჩნედა, რომ ამ ორგანიზაციაში შესვლა მხოლოდ ქვეყნის სურვილზე იყო დამოკიდებული. იმჟამინდელი ქართული პოლიტიკის ცოდნა ნატოს საქმიანობასთან დაკავშირებით – მხოლოდ სახელის ცოდნით შემოიფარგლებოდა. დღევანდელ პოლიტიკას მეტი ინფორმაცია აქვს ნატოს თაობაზე, თუმცა დრმა ანალიტიკური აზრის დეფიციტის გამო, მისი ცოდნა დამოუკიდებელი ქართული პოლიტიკის პირველი პლედის „ცოდნის“ დონეზე დარჩა.

ნატოს თაობაზე არ იცის პოლიტიკამ და არ იცის ხალხმა. მიუხედავად ნატოს საინფორმაციო ცენტრის გახსნისა და მრავალწლიანი „მოღვაწეობისა“ საქართველოს მოსახლეობას ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვს ნატოზე. ეს წარმოდგენა ეგვატივისკენ გადაიხარა 2008 წლის აგვისტოს ომის დროს და შემდეგ. სწორედ უცხოინრობამ აფიქრებინა ხალხს, რომ რუსეთის წინააღმდეგ ომში ჩართულ საქართველოს ნატო უნდა დახმარებოდა, ცხადია აშშ-ს თაოსნობით.

აგვისტოს ომის შემდეგ საქართველოში მოქმედმა ამერიკულმა ორგანიზაციებმა NDI-იმ და IRI-იმ არაერთხელ ჩაატარეს მოსახლეობის გამოკითხვა და იმავე მოსახლეობას ამცნეს, რომ ის მხარს უჭერს ნატოში შესვლას, თანაც დიდი პროცენტით.

ძალს ეს ორგანიზაციები – თავიანთი ცრუ გამოკითხვების შედეგებით და ძალს რწმუნო თომებად ქცეული მოსახლეობა, რომლის სურვილი – იყოს ნატოში, შარშანწინდელი თოვლივით დნება. ერთ-ერთმა ამერიკულმა ორგანიზაციამ „გელაპმა“ გამოკითხა საქართველოს მოსახლეობას – სურს თუ არა ნატოში ყოფნა და დაადგინა, რომ ასეთთა რაოდენობა 36%-ს არ აღემატება. ეს მანკენებელი გაცხადებით დაბალია ზემოთხსენებული ორგანიზაციების მიერ გამოქვეყნებულ პროცენტებთან შედარებით. თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ „გელაპი“ უფრო რესპექტაბელური ორგანიზაციაა, ვიდრე IRI და NDI, საქმე არცთუ დამამშვიდებელია ქართული პოლიტიკისთვის და მათი დასავლელი გულშემატკივრებისთვის.

შექმნილი ვითარება გვიკარნახებს, რომ ნატოში შესვლა-არ შესვლასთან დაკავშირებით ახალი რეფერენდუმი უნდა გაიმართოს, მანამდე კი მედიის დახმარებით ფართო გასაქანი უნდა მიეცეს ნატოში

შესვლისა და არშესვლის მსურველთა მოსაზრებას. ორივე მხარემ უნდა აუხსნას ხალხს – რას მოუტანს მას ნატოში შესვლა.

ზემოთხსენებული კითხვებიდან უპირველესად სწორედ ისაა გასარკვევი – რამდენ პროცენტს სურს ნატოში შესვლა. თუ რაოდენობა 50%-ზე ნაკლები იქნება, მაშინ დანარჩენ კითხვებზე პასუხის გაცემა აღარ იქნება აუცილებელი.

არის თუ არა ნატო უსაფრთხოების ქოლგა?

ამ შეკითხვაზე პასუხის გაცემა მაშინ იქნებოდა შესაძლებელი, რუსეთი რომ თავზე დასხმოდა ნატოს რომელიმე წევრ ქვეყანას. ფაქტის წინაშე დამდგარი ბრიუსელი როგორ გადაწყვეტილებას მიიღებდა – არავინ იცის. არც ის იცის – ავტომატურად ამოქმედებოდა თუ არა ნატოს წესდების მე-5 პუნქტი – „ყველა ერთისთვის, ერთი – ყველასათვის“.

ამ პუნქტის სიმტკიცე უდავოდ გამოიხატება, რუსეთს რომ თურქულ გამოწვევაზე (რუსული გამანადგურებელი თვითმფრინავის ჩამოგდება) ეპასუხა. მაგრამ რუსეთმა სხვა ზომებს მიმართა და არა თვითმფრინავის ჩამოგდებას, რომელმაც დიდი ეკონომიკური ზარალი მიაკენს თურქეთს.

ძველი ურთიერთობები, მიუხედავად ორი ქვეყნის პრეზიდენტების ძალისხმევით, ჯერაც არ აღმდგარა. დრო არის საჭირო. რუსეთს რომ თურქეთისთვის, სამხედრო თვითმფრინავი (თურქული) ჩამოეგდო, მოჰყვებოდა თუ არა ბრიუსელის მკაცრი რეაქცია? ძნელი სათქმელია, თუმცა გასათვალისწინებელია ნატოს შტაბ-ბინის განცხადებაც – რუსეთ-თურქეთმა თვით მოაგვარონ საქმე.

ნატომ უარი თქვა ორთა კონფლიქტში ჩარევაზე და ირბად არ გაიზიარა ნატოს წევრი თურქეთის პოზიცია. არადა რუსული თვითმფრინავის ჩამოგდებასთან ერთად მიიღო თურქეთის პოლიტიკა ნატოს შტაბ-ბინის მიმართ – დახმარებისთვის, საიდანაც იცვი შხაპის გარდა ვერაფერი მიიღო. თუ თურქეთისთვის ნატო ვერ იღებს გადაწყვეტილებას – ქვეყნისთვის, რომლის სამხედრო ძალები მეროვა აშშ-ს შემდეგ ნატოში, ახალგაწევრებული მონტენეგროსთვის მიიღებს ან მითუმეტეს საქართველოსთვის?

რუსეთს არაერთხელ უთქვამს, რომ უკრაინის, საქართველოს, მოლდოვას ნატოში შესვლას ეწინააღმდეგება, მაგრამ არ ანადგულებს თუკი სამივე ევროკავშირში შევა. რა ბერკეტი აქვს რუსეთს ისეთი, ნატოს წევრები რომ ანგარიშს უწყვენ?

ოფიციალური ბრიუსელის განცხადებით ნატოში შესვლა – ნატოსა და საქართველოს საქმეა და არა რუსეთის ანუ მესამე მხარის, რაც კიდევ ერთხელ დაფიქსირდა ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის დეკლარაციაში: „ნატოში გაწევრება არის მოკავშირეებისა და ასპირანტი ქვეყნის მიერ მისაღები გადაწყვეტილება და მასზე გავლენის მოხდა არ შეუძლია მესამე ქვეყანას“.

ღიან! ყველაფერი ასეა, მაგრამ რეალობაში – არც ისეთი, როგორც ნატოს დოკუმენტებშია. რუსეთი ბირთვული სახელმწიფოა და მას ანგარიში ეწევა, რაც უნდა გაითვალისწინოს საქართველოს პოლიტიკამ. ჩვენი მეზობლებიდან, გარდა რუსეთისა, ნატოში შესული საქართველო ნაკლებად სასურველია აზერბაიჯან-სომხეთისთვის, რომ აღარაფერი ვთქვათ ჩვენი მეზობლის-მეზობელ ირანისთვის, რომელსაც აქვს საკუთარი ინტერესები ამიერკავკასიაში.

ნატოში შესული საქართველო უდავოდ მურმანის ეკალივით იქნება ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებისთვის, იქ მიმდინარე დაპირისპირებიდან გამომდინარე. ნატოში შესული საქართველო ერთობ უხერხულ პოლიტიკურ ვითარებაში აღმოჩნდება, ნატოსთან არცთუ კარგ ურთიერთობაში მყოფ მეზობლებს შორის. საქართველოს ნატოში შესვლა ვერ მოაგვარებს საქართველოს ტერიტორიულ საკითხებს, ვერ შეძლებს დაკარგულ ტერიტორიების დაბრუნებას. რატომ? – იკითხავს მკითხველი. უპირველესად იმიტომ, რომ ნატო არ იხილავს მისი წევრი ქვეყნების ტერიტორიულ საკითხებს,

ვინაიდან არ თვლის მას ნატოს გადასაწყვეტ თემად. სწორედ ამიტომაც ნატო თავის რიგებში არ მიიღებს ისეთ ქვეყანას, რომელსაც აწუხებს ტერიტორიული პრობლემები.

ერთი სიტყვით – ნატო თავს არ აიტკივებს ასეთი პრობლემით. საქართველოს კი ასეთი 2 აქვს – აფხაზეთი და სამაჩაბლო. გარდა ამისა, მას არცერთ მეზობელთან, გარდა თურქეთისა, საზღვრები არ აქვს შეთანხმებული, კონფლიქტურ დამოკიდებულებაშია თუნდაც ერთ მეზობელთან (რუსეთი). რა გამოდის? ნატოში შესვლამდე აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის დამოუკიდებლობა უნდა ვაღიაროთ?

თუ ნატო გვინდა, ასე უნდა მოვიქცეთ. დირს კი ნატოში შესვლა აფხაზეთ-სამხრეთ ოსეთის დაკარგვად?!

მართალია დაკარგულ ტერიტორიებს ვერც დღეს და ვერც უახლოეს პერიოდში ვერ დავიბრუნებთ, თუნდაც რუსეთთან ჩახუტებით, მაგრამ დღევანდელი პოლიტიკის დაუფიქრებელმა გადაწყვეტილებამ შესაძლოა მომავალ თაობებს საერთოდ წაართვას დაკარგულის დაბრუნების შანსი.

აღნიშნულის ფონზე ერთობ ქარაფშტულად აღიქმება პარლამენტის კომიტეტის თავმჯდომარის სესიაშიდის განცხადება – ნატოს სურს რუსეთის ცივილიზებულ ჩარჩოებში მოქცევა და მისი იძულება გადადგას ისეთი ნაბიჯები, რასაც ბრიუსელიდან ეტყვიან, მათ შორის დააბრუნოს საქართველოს ტერიტორიები; უკრაინას დაუბრუნოს ყირიმი და ა.შ.

როგორც ჩანს ქართველ „პოლიტიკოსებს“ ავიწყდებათ მათივე ნათქვამი, რომ ნატოში შესული საქართველო ან ნატოს აღმოსავლეთით გაფართოება არ ემუქრება რუსეთის უსაფრთხოებას. იგივეს აცხადებს ნატოც, მაგრამ რუსეთს ამის არ სჯერა და მართალიც არის. ძნელია დაიჯერო დასავლეთის, კერძოდ ნატოს, როდესაც სიტყვა და საქმე დაშორებულია ერთმანეთისგან. დასავლეთი, კერძოდ აშშ-ი დაბუჯითებით უმტკიცებდა სსრკ-ს, რომ ვარშავის პაქტის დაშლის შემდეგ ნატო აღმოსავლეთით არ გაფართოვდებოდა. დაპირება არ შესრულდა. ნატომ არა მარტო აღმოსავლეთ ევროპის ყოფილი სოცქვეყნები მიიღო თავის რიგებში, არამედ ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკები და ჯერი უკრაინა, საქართველო, მოლდოვაზე მიდგა. მაინც რა ემუქრება რუსეთს, საქართველოს, მოლდოვას, უკრაინის ნატოში გაწევრებით?

ძალიან მარტივი რამ, ნატოს სამხედრო პოტენციალის რუსეთის საზღვრებთან განლაგება, ომის შემთხვევაში გამოიწვევს რუსეთის სამხედრო-სტრატეგიული ობიექტების და ქალაქების სწრაფ განადგურებას. რუსეთის რაკეტსაწინააღმდეგო სისტემებისთვის გაჭირდება სწრაფი რეაგირება, ვინაიდან გასროლის შემდეგ წამები დარჩება რაკეტსაწინააღმდეგო სისტემის ასამოქმედებლად.

სანკტ-პეტერბურგის ეკონომიკური სამიტის ფარგლებში მსოფლიო მედიის წარმომადგენლებთან შეხვედრის დროს, რუსეთის პრეზიდენტმა პუტინმა მარტივად ახსნა რუსეთის პოზიცია სამხრეთ კორეაში და ევროპაში ამერიკული რაკეტსაწინააღმდეგო სისტემების განლაგებასთან დაკავშირებით. მისი აზრით, აშშ-ის ეს გადაწყვეტილება ემუქრება რუსეთის უსაფრთხოებას და რომ ამას ადგილი არ ჰქონდეს, რუსეთი იძულებულია გამოიგონოს ახალი იარაღი მოსალოდნელი თავდასხმის გახანტირებლად ან თვალს დახუჭოს ყოველივეზე, დანებდეს დასავლეთს და შეასრულოს მისი ნებისმიერი ბრძანება, როგორც მარიონეტმა.

სესიაშიდისეული „ცივილიზებულ ჩარჩოებში მოქცევა“ რუსეთისთვის, ისე, როგორც დასავლეთისთვის ნიშნავს კაპიტულაციას, რაც გვიანტი სახელმწიფოსთვის მიუღებელია. გორბანოვ-ელცინის დროს დაშვებულ უხეშ შეცდომებს რუსეთის ხელისუფლება აღარ გაიმეორებს, რაც თავისთავად წინა პლანზე წამოწევს შეიარაღების ზრდას,

კონფრონტაციას. ასეთ ვითარებაში სიბეცეა ქართული პოლიტიკის გამუდმებული ლაპარაკი ნატოში შესვლასთან დაკავშირებით. ქართული პოლიტიკა ვერ აცნობიერებს იმ საფრთხეებს, რაც უდავოდ მოჰყვება საქართველოს ნატოში გაწევრებას. საქართველოს პოლიტიკას ჰგონია, რომ ნატოში შესვლით ქვეყნის უსაფრთხოების საკითხი ერთხელდასამუდამოდ გადაწყდება, რაც აბსურდია, ვინაიდან პროუკატორად გადაქცეულ საქართველოს მოსარჯულებლად რუსეთი არც სამხედრო ძალებს დაიშურებს და არც სხვას.

საქართველოს ხელისუფალთათვის საგანგაშო უნდა ყოფილიყო ბრიუსელის შტაბ-ბინაში ტრამპის სიყრუე – აგრესიის შემთხვევაში ნატოს წესდების მე-5 პუნქტის ამოქმედებასთან დაკავშირებით. აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნები – პოლონეთი, ბალტიისპირა სახელმწიფოები სწორედ ამას ელოდნენ ტრამპისგან. მან კი სინუემ ამჯობინა. მართალია, მას არ უთქვამს წინასაარჩევნო მარათონში არაერთხელ ნათქვამი, რომ ზემოთხსენილი ქვეყნები ავანტიურისტები არიან და მათ შეუძლიათ წაჰკიდონ ერთმანეთს აშშ და რუსეთი, მაგრამ სინუემ იმის მომასწავებელი იყო, რომ ამერიკა თავს არ გასწირავს არც მათთვის და არც დაეუშვათ ნატოში შესული საქართველოსთვის.

პრეზიდენტობამდე ტრამპი აცხადებდა, რომ ნატო მოქველებული ორგანიზაციაა და აღარ უნდა არსებობდეს, ვინაიდან ვის საწინააღმდეგოდაც შეიქმნა (სსრკ), ის აღარ არსებობს. პრეზიდენტად გახდომის შემდეგ მან აზრი შეიცვალა, მაგრამ შეიცვალა? იქნებ სხვა გზით უტყვს ნატოს? და ეს გზა საწევროს გადახდაა. ანუ ეროვნული შემოსავლის 2%. ნატოს 29 წევრი სახელმწიფოდან, მხოლოდ 4 იხდის საწევროს, დანარჩენი აშშ-ს ხარჯზე ცხოვრობს, რაც ადიზიანებს ტრამპს და აცხადებს, რომ გადაუხდელობის შემთხვევაში ამერიკა დატოვებს ნატოს.

მართალია, ტრამპს ნატოს დატოვების შესახებ ბრიუსელში არ უთქვია, მაგრამ გადახდაზე კატეგორიულად თქვა და აიძულა პარტნიორები ფიცი გადახდისა დაედოთ. შეძლებს ტრამპი ნატოს წევრების დაყოფილებას? ძნელი სათქმელია, ვინაიდან 2% ეროვნული შემოსავლისა საკმაო თანხაა, თუნდაც ისეთი წარმატებული ქვეყნისთვის, როგორც გერმანიაა. ასე რომ, ნატოს ყოფნა-არყოფნის თემა ისევ მწვავედ დგას დღის წესრიგში, ისე, როგორც პარიზის ხელშეკრულება კლიმატთან დაკავშირებით.

ტრამპმა აუსრულა დაპირება ამომრჩევლებს და გამოვიდა ხელშეკრულებიდან, მიუხედავად მთელი მსოფლიოს საწინააღმდეგო გნიახისა, ტრამპმა არ გაიზიარა სხვების აზრი. ხომ შეიძლება იგივე მოხდეს ნატოსთან მიმართებაშიც?

ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის მიერ საქართველოს მხარდამტკიცებულ დეკლარაციის მიღება, რაღაცას ნიშნავს, მაგრამ არა მთავარს, ვინაიდან ასამბლეა თვით არ არის ისეთი ორგანიზაცია, სერიოზულ გავლენას რომ ახდენდეს ნატოს შტაბ-ბინაზე, მითუმეტეს მის ისეთ ბოლოა წევრებზე, როგორებიცაა აშშ, გერმანია, საფრანგეთი, ინგლისი და ა.შ., მაგრამ სამგლე გოჭივით ატროკებული ქართული პოლიტიკისთვის, საკუთარი თავისა და ხალხის მოსატყუებლად უძვირფასესი დოკუმენტია.

თვით ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის წევრებაც კარგად იციან რისი მაქნისები არიან, მაგრამ რუსეთისთვის კიდევ ერთი არასასიამოვნო ჩხველვა მათ უდიდეს კმაყოფილებას გვრის. ვერც ისინი და ვერც საქართველოს ხელისუფალნი ვერ ხვდებიან, რომ მსოფლიოში სხვა პროცესები მიმდინარეობს, რომლებიც მრავალპოლუსიანობის მომტანია. მას უდავოდ ექნება ადგილი და მაშინ ვინდა იფიქრებს ნატოზე ან გლობალიზაციაზე. ეს თემები დაევიწყებას მიეცემა.

ჰამლეტ ჰიპაზილი,
პოლიტოლოგი

ლავრენტი ბერია - საბჭოთა პაპის ცილდაჭაბუკი ბერი

(გაგრძელება წინა ნომრიდან)

სწორედ ეიკემ და ხრუშჩოვმა გამოსტყუეს მაშინ სტალინს ნებართვა, რათა ქვეყანა გაეწმინდათ და მანამდე ელემენტებისაგან, კულაკებისაგან, სხვადასხვა ჯურის კონტრრევოლუციონერებისაგან, ჰქონდათ რა მხედველობაში საკუთარი კეთილდღეობის დაცვა და არა ქვეყანაზე ზრუნვა. ისინი წმენდის ეგიდით გემგანდნენ სისხლიან ანგარიშსწორებას იმ პირების მიმართ, ვინც მათ კეთილდღეობას ეშუქებოდა. საბოლოო მიზანი გახლდათ მთელი ქვეყნის გაღიზიანება და ამის საფუძველზე სტალინის დამხობა და ფიზიკური ლიკვიდაცია. სწორედ ამას ეძღვნებოდა ეჟოვის შეთქმულება, რომელსაც მჭიდრო კონტაქტები ჰქონდა დამყარებული ადგილობრივი პარტიული ორგანიზაციების თითქმის ყველა პირველ მდივანთან. ეჟოვმა ეს კონტაქტები დაამყარა ჯერ კიდევ სკკპ (ბ) ცენტრალურ კომიტეტში მუშაობის წლებიდან.

1939 წლის 4 აგვისტოს მოწვობილ დაკითხვაზე ეჟოვმა სავსებით დაადასტურა ეს "ეჭვი". აი, ფრაგმენტი მისი დაკითხვიდან.

“შეკითხვა: გამოძიებისათვის ცნობილია, რომ სსრკ შინაგარეული მიერ 1937-1938 წლებში მოწვობილი მასობრივი რეპრესიული ღონისძიებები, რომელიც შეეხო ყოველ კულაკებს, სასულიერო პირებს, სისხლის სამართლის დამნაშავეებს და საბჭოთა მოკავშირე რესპუბლიკების პოლიტიკურად არასაიმედო შრეებს, მიმართული იყო სსრ კავშირის წინააღმდეგ და ემსახურებოდა ანტისაბჭოთა ელემენტების ინტერესებს.

რამდენად შეესაბამება ეს ყოველივე ჭეშმარიტებას?

პასუხი: დიახ, ეს სრულიად შეესაბამება ჭეშმარიტებას.

შეკითხვა: მიადწიეთ თუ არა თქვენს კონტრრევოლუციურ მიზანს ამ პროვოკაციების მოწვობით?

პასუხი: რეპრესიების პირველი შედეგები ჩვენთვის სავსებით მოულოდნელი აღმოჩნდა. მათ არა მხოლოდ არ გამოიწვიეს მოსახლეობის უკმაყოფილება ცენტრალური ხელისუფლების მიმართ, არამედ, პირადად, ამ ღონისძიებებს მოჰყვა დიდი პოლიტიკური აღმავლობა, განსაკუთრებით სოფლებში. იყო შემთხვევები, როცა თავად კლდეურნი მდიდრები შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარატის განყოფილებებსა და მათ რაიონულ ქვეგანყოფილებებში და კატეგორიულად მოითხოვდნენ ამა თუ იმ მინჭმალული კულაკის, თეთრგვარდიელის, ქორვაჭრის და სხვა საეკვო პიროვნების დაპატიმრებას.

ქალაქებში მკვეთრად იკლო ქურდობის, დანის ტრაილისა და ხულიგნობის ფაქტების, რომელიც განსაკუთრებით აზარალებდა მუშა რაიონებს.

...როცა ამოიწურა მინჭმალული კულაკის, თეთრგვარდიელის, ქორვაჭრის და სხვა საეკვო პიროვნების დაპატიმრების ე.წ. “ლიმიტები”, ჩვენ - შეთქმულებმა და პირადად მე, თავიდან დავაყენეთ საკითხი

მთავრობის წინაშე, რათა გაგვეგრძელებინა სადამსჯელო ღონისძიებები და გავგეზარდა რეპრესიაში მოხყოლითა რიცხვი.

ამ თხოვნის მტკიცებულებად ჩვენ მოგვყავდა ის ვერსია, რომ ანტისაბჭოთა ელემენტების მიერ დანაგვიანებული გახლდათ კლდეურნი ფაბრიკა-ქარხნები და სახელმწიფო ორგანიზაციები.

შეკითხვა: შესძელით თუ არა, რომ მთავრობისაგან მიგველოთ რეპრესიების გაგრძელების ნებართვა?

პასუხი: დიახ, ჩვენ მივადწიეთ იმას, რომ მთავრობისაგან მიგველოთ რეპრესიების გაგრძელების ნებართვა.

შეკითხვა: მას შემდეგ, რაც მთავრობისაგან მიიღეთ რეპრესიების გაგრძელების ნებართვა, შესძელით თუ არა, რომ გამოგვევიათ მასობრივი პროტესტი მთავრობისა და საბჭოთა ორგანიზაციების მიმართ?

პასუხი: დიახ, რეპრესიების პროცესების გაჭიანურება ჩვენ მივადწიეთ, რომ მთელი რიგ რეგიონებში მოსახლეობას გაუჩნდა პროტესტის გრძობა საბჭოთა ხელისუფლების სადამსჯელო პოლიტიკის მიმართ.

შეკითხვა: მაინც რომელ რაიონებში მიადწიეთ იმას, რომ მოსახლეობას საპროტესტო განწყობა შექმნიდა?

პასუხი: ეს ეხება, უმეტესად, უკრაინის, ბელარუსის, შუა-აზიის რესპუბლიკების, სევერდლოვის, ჩელიაბინსკის, დასავლეთ-ციმბირის, ლენინგრადის, დასავლეთის, როსტოვის და ორჯონიკიძის ოლქებში. ეს გამოწვეული იყო, ჯერ ერთი იმით, რომ მათზე იყო გადატანილი სადამსჯელო ორგანიზაციების მთელი ყურადღება, მეორეც - ამ რაიონების შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარატის ყველა ხელმძღვანელი იღებდა მონაწილეობას შეთქმულებაში.

ყველა ამ ოლქებში განსაკუთრებული სისასტიკით მიმდინარეობდა პრაქტიკულად უდანაშაულო ადამიანთა რეპრესიები, რაც გახდა მასობრივი პროტესტების მიზეზი.

როგორ გგონიათ, ეჟოვს ეს ჩვენება მიცემული აქვს გამოძიების დაწოლის შედეგად?

არავითარ შემთხვევაში! მატიანეს შემორჩა სხვა საბუთებიც.

“როცა ხრუშჩოვი უკრაინის კომპარტიის ცეკას პირველი მდივანი გახდა, - წერს იური ჟუკოვი, - მის მიერ მოსკოვში გაგზავნილ პირველ დეპუტატში იგი ითხოვდა 20.000 ადამიანის დახვეწებას. ეს მაშინ, როცა მანამდე უკრაინის რამდენიმეჯერ გადაურა რეპრესიების ტალღამ.

- რის საფუძველზე მოითხოვდა იგი ხალხის დახვეწებას?

- იმის საფუძველზე, რომ თითქოს შინსახალხო გამთავლინა იტაკევეშა შეარღვეული ორგანიზაცია, რომელიც ამზადებდა აჯანყებას. ესე იგი, მიიხვედნენ, რომ ასეთ პირობებში აღტერნატიული არჩევების ჩატარება არ გახლდათ მიზანშეწონილი. ყოველ შემთხვევაში, მანამდე, ვიდრე სრულიად არ იქნებოდათ ლიკვიდირებული ეს თითქოსდა შეთქმულებაში ჩაბმული ორგანიზაციები”.

თავის ცნობილ წიგნში “სპეცოპერაცია, ლიუბიანკა და კრემლი 1930-1950 წლებში”, პავლე სუდოპლატოვი აღნიშნავდა:

“უსპენსკი მთლიანად პასუხისმგებელია მასიურ რეპრესიებსა და ხალხის წამებაზე, რაც შეეხება ხრუშჩოვს, იგი ერთ-ერთი მცირეთაგანია პოლიტიკურად იმ წევრთაგან, რომელიც უსპენსკისთან ერთად ესწრებოდა დაპატიმრებულთა დაკითხვას”.

ხრუშჩოვის ბრძანებით უსპენსკი სასწრაფო წესით აპატიმრებდა ყველას, ვინც იცოდა ნიკიტას ტროცკისტული წარსულის თაობაზე. ამ სიაში მოხვდნენ გრიგორი მოსიენკო და სტროგანოვი, რომლებიც ადრე მუშაობდნენ ნიკიტასთან ერთად სტავროპოლის საოლქო კომიტეტში.

როცა უსპენსკიმ მოახსენა ხრუშჩოვს, რომ შეასრულა მისი ბრძანება და დააპატიმრა მოსიენკო და სტროგანოვი, ნიკიტამ უარი ვერ უთხრა საკუთარ თავს მიეღო დიდი სიამოვნება მტრებთან შეხვედრით. ახლა მას შეეძლო დაემცირებინა დატუსაღებულები და ეხვეწებინა მათთვის საკუთარი ძალა.

- რაო, გრიშა, - ირონიულად ჰკითხა მან მოსიენკოს, - ვინ არის ტროცკისტი. შენ მუდამ ჩემზე მიანიშნებდი, სინამდვილეში კი შენ აღმოჩნდი ტროცკისტი და ხალხის მტერი.

- ამხანაგო ხრუშჩოვ, - დააპირა მოსიენკომ რაღაცის თქმა, მაგრამ ხრუშჩოვმა გააწყვეტინა, - შენ ხალხის მტერი ხარ. შენ ეს თავად აღიარე. შენ ტროცკისტი ხარ!

მოსიენკო დუმდა. ნიკიტა ხრუშჩოვთან შეხვედრამდე იგი სასტიკად აწამეს და ცემეს, აიძულეს ხელი მოეწერა დაკითხვის ოქმზე, სადაც მან ცილი დასწამა საკუთარ თავს.

- მე თავად დავისხსელიანებდი თავიერს, - მივინებებოდა ნიკიტა, - მაგრამ არ მინდა ხელები გავისვარო. თუმცა, ვიდრე შენ კვლავთან მივსახლებებ, კიდევ ბევრჯერ მოგხვდება.

მოსიენკო იტაკევე წამოაქციეს და ურტყამდნენ, ვიდრე გრძობდა არ დაკარგა. ამ “პათოსით” ელაპარაკებოდა ნიკიტა ხრუშჩოვი სტროგანოვსაც.

- ჩავარდი, ბებრო მეღაე? - მიმართა ნიკიტამ სტროგანოვს, რატომ ავებდი ჩემზე ინტრიგებს სტალინის საოლქო კომიტეტში მუშაობისას?

- მე არავითარ ინტრიგებში არ ვმონაწილეობდი, - უპასუხა სტროგანოვმა, - ეს თქვენ ცდილობდით, რომ ჩემი სიბრძნე დაგემტკიცებინათ!

- შენ ნამდვილი ბრიყვი ხარ, - აფეთქდა ხრუშჩოვი, - მიუხედავად იმისა, რომ დიდი ხანი ცდილობდნენ შენს აზრზე მოეყვანას. მაშ შენ არ აღიარებ, რომ ხალხის მტერი ხარ?

- არ ვაღიარებ.

- ვინდა რომ სუფთა ადამიანად მოკვდე? არაფერი გამოგვიკ!

მაღე სტროგანოვმა მოაწერა ხელი დაკითხვის ოქმს, სადაც იგი “გულწრფელად” აღიარებდა, რომ ტროცკისტი და ხალხის მტერი იყო.

“ტერორისტებისა და ხალხის მტრების” ისტერიკამდე მისულმა ძუნამ ახსურდული სახე მიიღო და იგი თითქმის მთელი საბჭოთა კავშირის მასშტაბით მიმდინარეობდა.

ნაპრასოვი ალექსანდრე ივანეს ძე - მექანიკისა და პიდროლინამიკის დარგის სპეციალისტი, სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის წევრი 1932 წლიდან. ნეკრასოვი დააპატიმრეს ამერიკის შეერთებული შტატებიდან დაბრუნების შემდეგ, სადაც იგი სამეცნიერო მივლინებით იმყოფებოდა, მიჰყვა ავტოავარიაში და დაინვალიდა, თუმცა მის ინტელექტუალურ შესაძლებლობებზე ამას არ უმოქმედია. დააპატიმრეს 1937 წელს, გამოძიების ფედერალური ბიუროს აგენტობის ბრალდებით, ვოლგისპირეთის გარეკვეული ტერიტორია მიჰყვია ერთ-ერთ ამერიკელ მილიარდერს. მიესაჯა 10 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

ფურცოვი ნიკოლოზ იკოლოზის ძე - ფილოლოგი, სლავეური ენების სპეციალისტი, ძველი რუსული დამწერლობის და რუსული ენის დიალექტის მკვლევარი, 1924 წლის 6 დეკემბრიდან სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის წევრი ფილოლოგიის განხრით. დააპატიმრეს მოსკოვში, 1933 წლის 28 დეკემბერს “რუსეთის ნაციონალურ პარტიასთან” კავშირის გამო. ვ.ნ. სიდლოვთან ერთად გაასამართლეს იტაკევეშა “რუსეთის ფილოლოგიური პარტიის” შექმნაში. მიესაჯეს 10 წელი. გადასახლეს სოლოვკოში. მისი ნაშრომები ენათმეცნიერების დარგში არ შემორჩენილა. განმეორებით გაასამართლეს 1937 წლის 9

ოქტომბერს და იმავე წლის 27 ოქტომბერს დახვერიტეს.

1937 წელს, ლენინგრადში, ერთი საქმის გამო დააპატიმრეს 53 ადამიანი, რომელთა შორის 51 იყო ყრუ-მუნჯი. მათ დაბრალდათ ტერორისტული აქტის მოწოდება ჟდანოვის, მოლოტოვის და სტალინის წინააღმდეგ. ყველანი გაასამართლეს და 34 მათგანს დახვერტა მიესაჯა.

ბორისენკო ივანოვ ატიმოტის ასული (დაბადებული 1917 წელს) იაპონიის დახვერტასთან თანამშრომლობის ბრალდებით მიესაჯა სასჯელის უმაღლესი ზომა (ამონაწერი 1937 წლის 26 აგვისტოს №6 ოქმიდან).

მრმაპოვი საგუელ ფილიპის ძე - დაბადებული 1898 წელს, დააპატიმრეს იაპონიის სასარგებლოდ შპონიანის ბრალდებით. მიესაჯა სასჯელის უმაღლესი ზომა (ამონაწერი 1937 წლის 26 აგვისტოს №6 ოქმიდან).

ხულოვეში პეტრე ბაბრიშის ძე - დაბადებული 1911 წელს, იაპონელ ჯაშუშებთან კავშირისათვის მიესაჯა სასჯელის უმაღლესი ზომა (ამონაწერი 1937 წლის 26 აგვისტოს №6 ოქმიდან).

საინტერესოა, რას დაეძებდა იაპონიის დახვერტა ისიკაულის, მარიანოვსკის და კორმილოვსკის რაიონების მიერუბულ, გალატაკებულ სოფლებში, სადაც აგურით ნაშენები სახლები თითზე ჩამოსათოვლები იყო?

და ასეთი “საქმეები” ასეულობით ითხვებოდა ომისის ოლქის სოფლებში. და კიდევ ერთი დანაშაულებრივი იდიოტიზმის კლასიკური ნიმუში.

ჩეხური, გერმანული, ფინური დახვერტის ინტრიგის ირკუტსკის ოლქის ციქნა დაბა ბოლაიბოში, სადაც მთავარი გზიდან მოსახვედრად მარხილით რამდენიმეადიანი მგზავრობა დაგვირდებოდა!

იდიოტიზმის ნათელი დადასტურება გახლავთ ოფიცერ კულვეცის პატაკი, შედგენილი შინაგან საქმეთა სამმართველოს უფროსის სახელზე:

“რაც შეეხება გერმანულ დახვერტას, ამ საქმეში წარმატებით ვერ დავიკვეხნი, რადგან ისინი არალეგალური საქმიანობის სპეციალისტები არიან. ვეცდები მათ კვალს მივანო. ფინელები გამოვავლინე, ჩეხოსლოვაკებიც. მთლიანი კოლექციისათვის ვერ ვახვერტებ იტალიელებისა და ფრანგების გამოვლენას... თითქმის ყველა ჩინელი ვამხილე, დარწმუნდნენ მხოლოდ მოხუცები, თუმცა, მათ შორის 7 ადამიანი მხილებულია ჯაშუშობასა და კონტრბანდისტული საქონლის შემოტანაში. ვთვლი, რომ მათზე დრო არ უნდა დავკარგოთ, ძალიან მოფაძლებულები არიან, თუმცა ზოგიერთი ყოჩაღი დავატუსადე”. (კულვეცის საქმე ირკუტსკის რაიონის სახელმწიფო უშიშროების ფედერალური ბიუროს არქივიდან. საქმე № 7912).

მაგრამ რეპრესიის ყველაზე “დიდი ბუმერანგი” თავად ნიკოლოზ ეჟოვს მოხვდა თავში.

“დადგენილება

ქ. მოსკოვი, 1939 წლის 10 ივნისი
მე. სსრკ შინსახალხო საგამოძიებო ნაწილის უფროსმა გამოძიებელმა, სახელმწიფო უშიშროების უფროსმა ლეიტენანტმა სერგეიკომ. განვიხილე 1895 წელს დაბადებულ, წარმომავლობით მუშათა კლასიდან, ეროვნებით რუსი, უმაღლესი განათლებით, რუსეთის კომპარტიის წევრზე 1917 წლიდან 1919 წელს სამხედრო ტრიბუნალის მიერ გასამართლებულ და ერთი წლით პირობასასჯელმისჯილ, მოსკოვში მცხოვრებ, ამჟამად სსრკ სამდინარო ტრანსპორტის სახალხო კომისარ ნიკოლოზ ეჟოვზე შემოხული მასალები, და დავადგინე შემდეგო:

...მოქმედებდა რა ანტისაბჭოთა და ანგარებითი მიზნებით... მას სქესობრივი კავშირი ჰქონდა მამაკაცებთან (მამათმავლობა)”.
თარგმანი როლანდ ჯალანისი, (გაგრძელება იქნება)

მეგრული პოეზიის ანთოლოგიის შესახებ

პოეზიის კუთხე
ჩემი ცოდა უღუდას!

ახლახან მკითხველმა მიიღო გამოცემულმა „მეგრული პოეზიის ანთოლოგია“ (პროექტის ავტორი გური ოტობაია). ფაქტია, ასე სრულად და ამ სახით მეგრული პოეზიის ნიმუშები ჯერ არავის გამოუქვეყნებია.

– ამ წიგნის გამოცემა ძველი კოლხეთის სულის სიდიადის გამოვლენა... კოლხ კაცს ეს წიგნი აუცილებლად სჭირდება, – თქვა ერთმა ჩემმა მეგობარმა და ვფიქრობ, რომ ეს მართლაც ასეა.

მადლობა გური ოტობაიას და ყველა იმ პიროვნებას, ვინც მონაწილეობდა ამ დიდებულ წიგნის გამოცემაში.

ანთოლოგიაში შესულია როგორც ხალხური, ასევე ორიგინალური ლექსები.

მარტო ამ კრებულიდან გამომდინარე შეიძლება ითქვას, რომ თანამედროვე ავტორების მეგრული პოეზია პერსპექტივის თვალსაზრისით დიდ მომავალს გვპირდება.

მეგრული პოეზიის თანამედროვე წარმომადგენლებზე უფრო ვრცლად და კონკრეტულად სხვა წერილში ვისაუბრებ.

ახლა კი თავს ნებას მივცემ ამ ანთოლოგიის შესახებ გამოვთქვა რამდენიმე შენიშვნა.

1. წინასიტყვაობაში გვეუბნებიან, რომ „მეგრული პოეზიის ანთოლოგია“ ფოლკლორის კვლადკვალ წარმოგვიდგენს განსხვავებული ასაკისა და პოეტური ტემპერამენტის ერგას (50), ნათელში მყოფ თუ სვეკურთხეულ ავტორს. სინამდვილეში კი, როცა წიგნს გაეცნობით, ნახავთ რომ იქ 50 კი არა 63 ავტორია. 15 რატომღაც ფოლკლორის განყოფილებაშია მოხვედრილი. გაუგებარია რა ნიშნით მოხვდა მათი განცალკევება? მაგალითად, თუკი ცნობილი „ჩელას“ დამწერი პავლე აკობია „ავტორების“ განყოფილებაშია შეყვანილი, საინტერესოა რატომ მოხდა „ფოლკლორის“ განყოფილებაში ასევე მიუღი სამეგრელოში ცნობილი ლექსის – „თიწკა იპიტი გაჭირებულის“ – ავტორი ლადი სალაყაია, ვინაა ეკუთვნის ეს შედეგები:

*გაი, შური, საყვარელი,
რინა მუში მამარდა რე,
რინაშ ნება ქორდასუნი
ქიანა მუში მამართა რე.*

მე ამით იმის თქმა მინდა, რომ როცა ლექსს ჰყავს ავტორი (ვიცი ვინ არის, სად ცხოვრობს და ა.შ.) არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება ის ფოლკლორულ ნაწარმოებად გამოვაცხადოთ.

2. 2016 წელს ჩემს მიერ შედგენილ და გამოცემულ მეგრული ლექსების კრებულში – „ბუა დია ჩქიმი“, ფოლკლორის განყოფილებაში 99-ე გვერდზე დაბეჭდილია ლექსი „ნანა“, რომელიც ასე იკითხება:

*ნანაია, ნანა სქუა
ნანაშ ჭირიმა,
არკვანიშა იშამჯანუ ვარდიშ პირი მა,
გამწონწყი შქართუნი დო
აშეოჯინი მა,
ბუა დო თუთას ქოგურაფუ
მუში ჭირიმა.
დღასუ ვეშეჭყოლიდუა
გოღვაფირი მა
ყათე ნანა მარგალური
სქანიჭირიმა.
სქანფაცხა დო სქანკებური
სქანი ჭირიმა.*

სამეგრელოში გავრცელებული ეს სააკენე სიმღერა, რომელიც სპირიდონ კვარაცხელიასგან ჩაუწერია და პირველად გამოაქვეყნა კალისტრატე სამუშიამ, მეგრულმა კაცმა არასოდეს არ უნდა დაივიწყოს. მიტომ გული დამწყდა, როცა ეს ლექსი ვერ ვიხილე ანთოლოგიაში. მართალია, იქ 26-ე გვერდზე დაბეჭდილია „სისატურა“, რომლის დასაწყისი სტრიქონები ემთხვევა ჩვენს მიერ აქ წარმოდგენილ „ნანას“ დასაწყის სტრიქონებს, მაგრამ უნდა ითქვას, რომ „სისატურა“ მაინც სხვა ნაწარმოებია, რომელიც, როგორც ნუგზარ ანთელავას სტატიიდან მახსოვს, ლადი სალაყაიას კალამს ეკუთვნის და ის პოეტმა თავის ვაჟს – ბონდოს უძღვნა:

*სისა ტურა მურსია,
ბონდო ბოშის ღურსია,*

*ბონდო ბოში მუში ნანას
ოხუტოლე გურსია.* და ა.შ.

მეგრული პოეზიის შემდგომი გამოცემისას აუცილებელია „ნანას“ ხალხური და ავტორისეული სტრიქონების ერთმანეთისგან გამოვლენა.

3. ქართველი მკითხველისთვის კარგადაა ცნობილი ნიჭიერი პოეტისა და ჟურნალისტის თამაზ ფიფიას სხვადასხვა პროზაული თუ პოეტური ნაწარმოებები, მათ შორის მეგრული ლექსებიც. ამიტომ გამოვიკვირე, ანთოლოგიის სარჩევში, ავტორთა ჩამონათვალში თამაზი რომ ვერ ვნახე. 2016 წელს ჩემს მიერ გამოცემულ კრებულში „ბუა დია ჩქიმი“ (რომლითაც ანთოლოგიის შემდგენლებსაც უსარგებლიათ). მე შევიტანე მისი ლექსი „ნანაია ნანა“:

*ნანაია ნანა სქუა,
ოცქეაფურსუ ირო ვოქუა,
აშამჯანუქ მურიცხეგუა
ბუა დო თუთას გიგურუა.
ონწეს რწინუნქ, ბაია რექ,
სქანქიანა აია რე,
გურიშ ჰამო ნაია რე,
ირო გიბირს ინა ნანას და ა. შ.*

მშვენიერი ლექსია, სულ 8 სტროფისგან შედგება და ის, როგორც გითხარით, თამაზ ფიფიასია. ანთოლოგიაში კი რატომღაც კაპიტონ გახარიას ლექსადაა წარმოდგენილი, რაც უნდა გასწორდეს.

4. 402-ე გვერდზე ვახტანგ ხარნილაგას ლექსის – „ართიხატის“ შენიშვნაში გვეუბნებიან, რომ ვახტანგ ხარნილაგას ამ ლექსებში სალიტერატურო ქართული და მეგრული შერწყმია ერთმანეთს, ასეთი რამ პირველად ხდება ჩვენს პოეზიაში, საიდანაც ისე გამოდის, რომ მეგრულ-ქართული ლექსი ვახტანგ ხარნილაგამდე არავის დაუწერია. მაგრამ ეს ასე არ არის. „მეგრული პოეზიის ანთოლოგიის“ გამოვლენაზე ჯერ კიდევ ერთი საუკუნით ადრე იოსებ ყიფშიძე წერდა: „...თვით მეგრული ხალხი ქმნის აუარებელ ხალხურ სიტყვიერებას არამარტო მეგრულ ენაზე, არამედ რაც მეტად საინტერესოა – მეგრულ-ქართულზედაც“.

და იქვე ნიმუშად მოჰყავს ერთი მაგალითი:

*ბღურუქ მარა მუ ფქიმიანა,
გხედავ ადარ გებრალეები,
ლეხი ვორექ მალურუუ,
ვერ მიშველის ექიმები.*

ლექსი „ვღურუქ მარა მუ ფქიმიანა“ სულ 14 სტრიქონისაგან შედგება, რომელთაგან 7 მეგრულადაა დაწერილი, 7-კი ქართულად. ასე რომ, ქართულ-მეგრული სტრიქონების მონაცვლეობით ლექსების წერა ჩვენში „არ ახალია, ძველია“. ვახტანგ ხარნილაგა ამ საქმის პიონერი კი არ არის, დირსეული გამგრძელებელია.

5. „მეგრული პოეზიის ანთოლოგიაში“ ჩემი 9 ლექსია შეტანილი, მაგრამ ერთი ლექსისთვის სათაური რატომღაც თვითნებურად შეუცვლიათ და დაურქმევიათ „ლაზებს“. არადა ის ლექსი ჯერ კიდევ 2012 წელს დაიბეჭდა გაზეთ „გალში“ და ეძღვნება გაზეთ „გალის“ თანამშრომლებს, ყველას ვინც იღვწის დღეს აფხაზეთში მეგრული ენობრივი კულტურის განვითარებისათვის. გაგაცნობთ ამ ლექსს:

*თქმარაჲ ჩემი დო ღო ჯიმა
(გაზეთ „გალიში“ მოხანდევს)
თქვან ნაჭარემს ვეითხულენქ დო
მოკო თქვან გურს ინოჯინა,
თქვა ვარეთუ შხვაშიანი,
თქვა რეთ ჩქინი და დო ჯიმა.
ვორწყექ მუჭო ომინჯოთუ
ნანას ნინას მარგალურსუ,
მოჯგირემს ახარენთ დო
ნტერემს უსოფუნთუ გურსუ.
ჩქინი ნერჩი ართი რე დო
ჩქი მიღუნა ართი ჯინჯი,
თქვა მეღეშე, ჩქი მოღეშე
ოკო ქეგობდვათუ ხინჯი.
ჯვეშ აიაშ ხონარიე
მარგალური ნინა სქეამი,
ღორღონქ დღასუ ვამოღასას
ჯიმაღობა ჩქინ დო თქვანი.*

მე ამ ლექსით მოვეფერე ჩვენს დვიდლ დებსა და ძმებს, გალში მცხოვრებ მეგრულებს, განსაკუთრებით გაზეთ „გალის“თა-

ნამშრომლებს, რომლებიც თავიანთ გაზეთში რუსულსა და აფხაზურთან ერთად მეგრულ ტექსტებსაც სისტემატურად აქვეყნებენ და ასე იბრძვიან თავიანთი „მეობის“ გადასარჩენად აფხაზეთში. არ მესმის, რა შუაშია აქ ლაზები?

მე ამ ლექსში, როგორც გითხარით, გალში მცხოვრებ მეგრელებს ვეუბნები: „ვორწყექ, მუჭო ომინჯოთუ ნანას ნინას მარგალურსუ“, რასაც, ბუნებრივია ლაზებზე ვერ ვიტყვოდი, რადგან:

მართალია, 10-15 საუკუნის წინათ მეგრული და ლაზური ენები სულაც არ განსხვავდებოდნენ ერთმანეთისგან, მაგრამ შემდეგი საუკუნეების განმავლობაში ჯერ ბერძნულმა, შემდეგ თურქულმა გარემომ ისე შეცვალა ლაზთა მეტყველება, რომ დღეს მეგრული და ლაზური სხვადასხვა ენებია. მკითხველს ვთხოვ სწორად გამოვოს.

მე პოლიტიკოსი არა ვარ და აქ არაფერს ვამბობ გაზეთ „გალის“ პოლიტიკურ შეხედულებებზე, მაგრამ ეს გაზეთი მომავალშიც თუ უფრო სწორად დაუთმობს ადგილს მეგრული ფოლკლორის ნიმუშებს, ლექსებს, მოთხრობებს, ანდაზებს, წარმოაჩინოს მეგრულენოვან ახალ ავტორებს, მე ამაში ცუდს ვერაფერს ვხედავ. პირიქით, მათ ამისთვის ჩვენგანაც თანადგომა და წახალისება სჭირდებათ.

მეც სწორედ ამიტომ შევიტანე ჩემს მიერ შედგენილ ზემოხსენებულ კრებულში გალში მოღვაწე პოეტის ნარგიზა ბასარიას ლექსი – „ლიმაქ ოკო ვეყუას“.

იმისათვის, რომ ლექსის შინაარსი ცნობილი გახდეს მეგრულის არმცოდნე პირთათვისაც, გთავაზობთ, მის თარგმანს ქართულად:

*მიყვარს ჩემი აფხაზეთის
მოკაშკაშე მზე და მთვარე,
მიყვარს ჩემი აფხაზეთის
წყლები ლაღად მოწკანწკარე.
როგორც მიწას მზის სხივები
უაღერებს სიყვარულით,
მიყვარს ჩემი ოდაბადე
მასთანა ვარ მთელი გულით.
ადარ უნდა იყოს ომი
ქვეყანაზე არასოდეს,
ბრძენს ხალხს შვენივლიანად
სიყვარული წინ უძღოდეს.*

მე კარგად მახსოვს 2011 წლის 28 სექტემბერს ენგურის ხიდზე ქართველი და აფხაზი ენათმეცნიერების, საზოგადო მოღვაწეებისა და ჟურნალისტების შეხვედრა, რომელიც მიემდგინა საქართველოსა და აფხაზეთის მეგრულენოვანი მოსახლეობის კულტურისა და მეგრული ენის განვითარებაზე მომუშავე კულტურული თანასაზოგადოების შექმნის საკითხებს.

მახსოვს ამ შეხვედრის შესახებ პრესაში დაბეჭდილი ინტერვიუც გაზეთ „ილორის“ მთავარ რედაქტორთან, ბატონ როლანდ ჯალაღანასთან, სადაც ბატონი როლანდი ადფრთოვანებით საუბრობდა იმ სიტუაცია და სიყვარულზე, რაც აფხაზმა მასპინძლებმა გამოიჩინეს ქართული დელეგაციის მიმართ.

ცამდე მართალია ბატონი როლანდი როდესაც ბრძანებს, რომ სწორედ სამეგრელოა ის ძალა, რომელსაც შეუძლია შეინარჩუნოს ჩვენსა და აფხაზებს შორის ისტორიული მეგობრულ-ნათესაური ურთიერთობები.

მეც ამიტომ ვამბობ, მომავალში, „მეგრული პოეზიის ანთოლოგიის“ ხელმოწერედ გამოცემისას მეტი ადგილი უნდა დაეთმოს აფხაზეთში მოღვაწე ავტორებს, რომლებიც დღეს იქ მეგრულ ენაზე ქმნიან ნაწარმოებებს, წერენ ლექსებს, მოთხრობებს, მოიძიებენ და პოპულარიზაციას უწყვენ ხალხური შემოქმედების ნიმუშებს.

დასასრულს მინდა ვთქვა, რომ, მიუხედავად შენიშვნებისა, „მეგრული პოეზიის ანთოლოგია“ არის მაღალპროფესიულ დონეზე გამოცემული და, რაც მთავარია, საინტერესოდ შედგენილი უძვირფასესი წიგნი, რომელიც ყველა კოლხმა კაცმა უნდა შეიძინოს და წაიკითხოს.

კიდევ ერთხელ მადლობა გური ოტობაიას იმდენი ეროვნული საქმისათვის, რაც მან „მეგრული პოეზიის ანთოლოგიის“ გამოცემით გააკეთა.

ფაუსტ ნაფარია

რინა ვემურს შურო ჯგირო,

ენა მუჭო იფულუ?

ხალხ გილევფა უმინჯურო,

დღაღეფცალო ითირუ.

გინაღურა მუნაწის,

დამორჩილშა ვემიართ,

ჯვეშით ვადოფსკილაღუნა,

იბჭუთ დანხირ-გენიათ.

ჩქინი ცოდა უღუდას

ეშმაკებს დო მოცილეფს...

აღბათ ღორღონთ გომრჩქინანა

ინფეწკუმა მორკინეფს!

კონ კონში გერ რენ თენა

მითინშიო ახალ ვარე,

მარა ამდღა თიშნერს ვორწყექ,

ე წუთსოფელს ჯგირ ვამარე.

ვარა მუშ მენდ მიღუდან

თე „ხემამჯღევერეფიშ“ ხეს?

სიტყვას სკვამს თქუნა მარა

საქმე შხვანერ მოყუნს ფერს;

თიჯგუემს ათმოქქიმინანა,

ჯალეფს მახუმუნს ნერს!

ბოკოშტხ, ჯარბა!

ქიანა გვალო „მორბეგშე ვერთუნ“

ირ დღაშ რინას მიოსე.

შარას კონ ვეშერხვად

დონწყილ აზრიშ დინოხლე.

ჩქინ ზისხირ-ხორც შხვადო მეურს,

შხვადო წენს დო იფანუ,

აქ რენ ის, ბრელს ეშ ჭარ ვაჭ,

ფარას ხუმანს „იქვანუ“.

ბორო მეტ ვარჩქილენ ფერ

ხორხუნს გილახენ თი ყას,

იშო ართ რე, თე ქიანას

მიღაქ გოკონ, უმინჯას!

გოკურცხ ჯარბა! ვარა ქოძირ,

სკან ნახანდ შხვებს მეულუდას,

უჩეფ, ჭიფე თოლაძეფ

ართო გუგაფაფუდას!

ანონ ბირაზა

სათრეველები სულ-
წაწყმედილებზე

გაბერილთა „ეკლესია“

ეს ქარები ნეკრესია,

ჰგავს ტკივილის ხინინს,

თუკი არ სწამს ეკლესია

და საუბრობს ყინით.

არ სჯერა, რომ რეგრესია,

როცა ნემსებს იხრის,

თუ „გასაბერ ეკლესიით“

იბერება „ბირჩი“.

ამაოება ამაო?

დახურულ სასამართლო პრო-
ცესზე დიად საკითხავი

რამ გაგაბრიყვა, მამაო,

ეშმაკ, სკამმა თუ რამაო,

რომ დარჩა სხვათა მოზომვით

მაგ შენი დეკანოზობის

ამაოება ამაოდ?

ალექსანდრე შინბელია

ჯაბა ხუბუა: ბატონო თამაზ, მე თქვენი კვახტირი მიყვარს! თქვენ ჩემი კოკი არ გყვარებით!

ბატონო თამაზ, მე თქვენი კვახტირი მიყვარს! თქვენ ჩემი კოკი არ გყვარებით!

ღია წერილი „ლიტერატურული საბარტოვოს“ მთავარ რედაქტორს, ბატონ თამაზ ჟინაძეს. ძვირფასო ბატონო თამაზ!

მე და თქვენ, სულ ცოტა, 10-წლიანი კეთილი ურთიერთობა გვაკავშირებს ერთმანეთთან და ამ ხნის განმავლობაში, როგორც პრივატულ საუბრებში, ისე, გაზეთის ფურცლებიდანაც, არაერთხელ დამიდასტურებია თქვენთვის ჩემი დრმა პატივისცემა. იცით, რომ თქვენი ერთგული მკითხველი ვარ და ყოველთვის სულმოუთქმელი ინტერესით ვეცნობი თქვენს პუბლიცისტიკას „ლიტერატურული საქართველოს“ ფურცლებზე.

გამონაკლისი არც თქვენი გაზეთის უკანასკნელი ნომერი ყოფილა. („ლიტერატურული საქართველო“, 2017 წლის 19 მაისი.)

წავიკითხე თქვენი ორივე პუბლიკაცია, რომელიც სააკაშვილის რეჟიმის მიერ „ლიტერატურული საქართველოსთვის“ ოფისის წართქვევასა და თბილისის ამჟამინდელ მერს დავით ნარმანიას ეხება.

ბატონო თამაზ, პირდაპირ გეტყვი – ჩემს ცხოვრებაში პირველად ვინაზე თქვენი ნაკალმარის წაკითხვა!

თქვენი წერილის წაკითხვის შემდეგ ცხოვრებაში პირველად ვოქვი – „ნეტავი, არ წამეკითხა!“

ნეტავი, სულ არ ამელო ხელში თქვენი გაზეთის უკანასკნელი ნომერი, ბატონო თამაზ!

ნეტავი, ეს ერთი კვირა „ლიტერატურული საქართველოს“ გადაუფურცლავად გამეცვინა და ხომ ავცდებოდი იმ გულისტკენასა და შეურაცხყოფას, რაც თქვენი წერილის წაკითხვის შემდეგ მივიღე!

ბატონო თამაზ, მე თქვენ ის ადგილი გამილანძღვით, სადაც დავიბადე, გაიზარდე და სადაც ჩემი ბავშვობის ნათელი დღეები ჰკვირებს!

მე თქვენ ის ადგილი შემეგინეთ, ბატონო

თამაზ, სადაც ჩემი უკვირფასესი ადამიანები – ჩემი მშობლები – დღემდე პირუთენელად უჩივდებიან ცხოვრების მიმეჭაპანს და რუდუნებით მინახავენ ჩემი ბავშვობის სიმსუბუქითა და სურნელით გაჯერებულ გარემოს, რომელიც ჩემთვის წმინდაა და წმინდაა!

ღიახ, ბატონო თამაზ, თქვენ მე ჩემი მშობლიური სოფელი – კოკი გამილანძღვით!

თქვენ, დავით ნარმანიასზე გაბრაზებულმა, ეს დაწერეთ:

„გააჩერეთ! ეს შობელბადლი! სანამ თბილისი თავისი მშობლიური სოფლისთვის, კოკისთვის დაუმსგავსებია!“

ბატონო თამაზ, თუ თქვენ დავით ნარმანიასთვის შეურაცხყოფის მიყენება გინდოდათ, ამისათვის ისიც საკმარისი იყო, მას „შობელბადლი“ რომ უწოდებოდა!

დათო ნარმანია, ეს შინაგანი წესიერებითა და პატიოსნებით გამორჩეული ახალგაზრდა კაცი, ასეთ შეურაცხყოფას რამდენად იმსახურებს, ეს კიდევ ცალკე საკითხია და ამას აქ არ შეეხება.

მე დათოს ადვოკატობას არ ვაპირებ და არც მგონია, მას ეს სჭირდებოდეს!

ამ წერილის მიზანი ნარმანიას დაცვა არ არის, ბატონო თამაზ, უბრალოდ, გეტყობით: ამ კაცმა ისეთი რა დაგიშავათ, რომ მისთვის „შობელბადლის“ დაძახებაც არ იკმარეთ და მშობლიური სოფლის გათასირებაც დაუპირეთ!

ბატონო თამაზ, ნუთუ თქვენს ერთ დროს ძალმოსილ კალმს ოპონენტთა „გაზანდევინებლად“ ახლა „აქრბალული ხერხების“ გამოყენება სჭირდება და „წელს ჰკვირეთ“ დარტყმებით ცდილობს ფონს გასვლას?!

ნარმანია გააჩერეთ, სანამ თბილისი კოკისთვის არ დაუმსგავსებიათ – წერთ თქვენ.

ე.ი. ნარმანია გააჩერეთ, სანამ თბილისი არ დაუმსგავსებიათ და „გაუბანებიათ“!

ე.ი. კოკი თქვენთვის სიმამინჯისა და „ბანძობის“ ეტალონია, ბატონო თამაზ?!

კი მაგრამ, რატომ ბატონო თამაზ?! როდის იყავით თქვენ კოკში და როდის შეგიწუხათ გული იქაურობის „სიმამინჯე“?!

როდის იყავით თქვენ ჩემს სოფელში და ჩემმა თანასოფელელებმა რა ისეთი შავი გული განგიყენეს, რომ ასეთი განაჩენი გამოუტანეთ?!

გული მტკივა, ბატონო თამაზ, ძალიან მტკივა გული, თქვენგან რომ მესმის ეს, თორემ, რომელიმე ტვინგადაღუნულ ნაციონალს რომ ეთქვა, არც გამიკვირდებოდა!

ამბობენ კიდევ ისინი ასეთ რამეებს, დავით ნარმანიას კოკელობას იქედნურად

უსვამენ ხაზს და ამით, ვითომ, თბილისის მერის დაკინებებს ცდილობენ, მაგრამ იმაზე კი არ ფიქრობენ, სოფელს და იქ მაცხოვრებელ ადამიანებს რომ აყენებენ შეურაცხყოფას!

ღიახ, ნაცვები აკეთებენ ამას და ამით, უპირველეს ყოვლისა, თავიანთ ქაჯობასა და პროვინციალიზმს უსვამენ ხაზს, მაგრამ თქვენ რაღა დაგემართათ, ბატონო თამაზ?!

თქვენც ხომ გვარამიას გაბუნია არა ხართ, დათო ნარმანიას მისი მშობლიური სოფლის გალანძღვითა და დაცინვით რომ ებრძობით?!

რა, ნამდვილად არ ხართ თქვენ გვარამიას გაბუნია და ამიტომაც მიკვირს თქვენგან, ბატონო თამაზ!

ბატონო თამაზ, თქვენ, თერჯოლის რაიონის სოფელ კვახტირში დაბადებულმა და გაზრდილმა კაცმა, ისიც კარგად იცით, რომ ადამიანის წარმომადგენლობაზე აქედნობა და „სოფელელობაზე“ ხაზგასმა შეგნებულ და ცივილიზებული საზოგადოებაში ცუდ ტონად ითვლება!

ღირსეული ადამიანები, ასეთ რამეს, როგორც წესი, არ კადრულობენ!

ღირსეული ადამიანები არც იმას კისრულობენ, რომ ერთი კაცის ბოღმით მთელი მისი სოფელი, ქალაქი ან ქვეყანა რომ გალანძვლოს!

მე თქვენ სწორედ ღირსეულ კალმისკაცად გიცნობთ და სწორედ ამიტომ მიკვირს თქვენგან, ბატონო თამაზ!

სწორედ ამიტომ მწყინს და მტკივა თქვენგან, თორემ, ვიდაც მართლა შობელბადლისგან არც გამიკვირდებოდა არც მეწყინებოდა!

აბა, დაფიქრდით, ბატონო თამაზ, თქვენმა რომელიმე ოპონენტმა თუ მტერმა თქვენს გამო თქვენი მშობლიური სოფელი კვახტირი რომ გალანძვლოს, როგორ მოგეწონებოდა?

თქვენით უკმაყოფილო რომელიმე ადამიანმა თქვენს კვახტირელობას, ანუ სოფელელობას რომ გაუსვას ხაზი, რა ჭკუაზე დადებდით?!

ზუსტად ვიცი, რომ უმამარესი რეაქცია გექნებათ, რადგან ისიც ზუსტად ვიცი, რომ თქვენი მშობლიური სოფელი ძალიან გიყვართ და ეთაყვანებით!

აბა, წარმოიდგინეთ ბატონო თამაზ, დავით ნარმანია კოკიდან კი არა, კვახტირიდან რომ იყოს და ვინმემ დაწეროს: „გააჩერეთ! ეს შობელბადლი! სანამ თბილისი თავისი მშობლიური სოფლისთვის, კვახტირისთვის არ დაუმსგავსებია!“

„შენ, ეი, ხელსუფლებავ! შეიძლება სოფელი კაცი თბილისის მერად დანიშნო?“, – წერთ თქვენ!

ღიახ, ამას წერთ თქვენ, სოფელ კვახტირში დაბადებული კაცი!

ალბათ, იტყვი – მერე რა, კვახტირელი რომ ვარ, თბილისის მერი ხომ არა ვარო?!

ბატონო თამაზ, თქვენ თბილისის მერზე გაცილებით მნიშვნელოვანი და საპასუხისმგებლო თანამდებობა გეკავათ – საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე ბრძანდებოდით!

მწერლობას კი ერის ცხოვრებაში მუნიციპალიტეტის მმართველ ორგანოზე გაცილებით დიდი როლი რომ აქისრია, ეს თქვენზე უკეთ ვინ იცის?!

ქართველ მწერალთა წინამძღოლობა რომ მერიის თანამშრომელთა წინამძღოლობაზე საპატიო და საპასუხისმგებლო საქმეა, ამას რა ლაპარაკი უნდა?!

ჰოდა, წარმოიდგინეთ, ბატონო თამაზ, ვინმეს რომ ეთქვა, ამ კვახტირელ კაცს საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარედ რა უნდაო?!

თქვენი ძმაცაი შევარდნაძისათვის რომ ვინმეს მიეწერა: „შენ, ეი, ხელსუფლებავ! შეიძლება სოფელი კაცი საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარედ დანიშნო?“

ანდა, ბატონო თამაზ, თქვენს ძმაცაი შევარდნაძეზე რომ დაეწერა ვინმეს: „გააჩერეთ! ეს შობელბადლი! სანამ თბილისი თავისი მშობლიური სოფლისთვის, მამათისთვის დაუმსგავსებია!“

არადა, შევარდნაძემ, თავისი ხუნტამხედრონით, თბილისი რომელიმე სოფელს დაამსგავსა კი არა, მთლად მოასოდომგომორა!

ბატონო თამაზ, მე თქვენი კვახტირი მიყვარს!

თქვენ ჩემი კოკი არ გყვარებით!

მე საქართველო მიყვარს, თავის კვახტირიან-კოკიანად!

თქვენ საქართველო კოკის გარეშე გიყვართ, როგორც ჩანს!

რას ვიხამ, რაც არ გიყვართ, იმას ძალით ვერ შეგაყვარებთ, მაგრამ ერთი თხოვნა მექნება თქვენთან – ამიერიდან, დავით ნარმანიას გალანძვლასა და შეურაცხყოფას თუ გადაწვევებზე, ზედ ჩემს მშობლიურ და საყვარელ სოფელს ნუ მიაყოლებთ!

ბატონო თამაზ, სანამ ჩემი საყვარელი კოკის გალანძვლას დააპირებთ, თქვენი საყვარელი კვახტირი გაიხსენეთ და ეგზიუპერის სიტყვები – ყველანი ჩვენი ბავშვობიდან მოვდივართ!

კოკი ჩემი ბავშვობაა!

ნუ შემობდალავთ ბავშვობას!

პატივისცემითა და ქრისტესმიერი სიყვარულით

ჯაბა ხუბუა

ოვანგილმა კალაზა მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა – ვინ არის ირანელი მსახიობი, რომელმაც ზვიად გამსახურდიას როლი შეასრულა

„ჩემი ფილმი დაზოჟიებული საქართველოს რესპუბლიკის პირველი პრეზიდენტის ბოლო 50 დღეს შეეხება, თუმცა, ფილმში არ ვნახავთ დასასრულს. ჩვენ იქამდე მივიყვანთ ამბავს, რის მერვე მაყურებელი თავად გააგრძელებს მას.“

მე ვყვები ლიდერზე, რომელიც კარგავს ძალაუფლებას და რჩება საკუთარ თავთან მარტო. ამას ნაპოლეონის მაგალითზე გავაკეთებ, სტალინის თუ სხვა ლიდერის მაგალითებზე, ჩემი გადასაწყვეტია... ეს არის ფილმი, სადაც პრობლემაზე ვსაუბრობ ზვიად გამსახურდიას მაგალითზე. ფილმში მას სახელსაც კი არავინ ეძახის. ის არის „ბატონი პრეზიდენტი“.

ჩვენ არც ის გვაინტერესებს, მისი გარემოცვის თითოეულ წევრს რა ჰქვია, ჩვენ მოვლენის არსი გვაინტერესებს“, – ეს ცნობილმა ქართველმა რეჟისორმა გიორგი ოვაშვილმა „კვირის პალიტრასთან“ ინტერვიუში 2015 წელს, ჯერ კიდევ მაშინ განაცხადა, როდესაც ფილმის „ხიზულა“ პროექტი მზად იყო და რეჟისორი და პროდიუსერები დაფინანსების მოძიებას ცდილობდნენ.

დღეს კი ფილმი უკვე დასრულებულია და მსოფლიო პრემიერას ელის.

„ხიზულა“ ოვაშვილის კინორეჟისორის დასასრულად მიიჩნევა, რომელშიც ასევე შედის: „გაღმა ნაპირი“ და „სიმინდის კუნძული“. როგორც საზოგადოებისთვისაც ცნობილი, ოვაშვილის ფილმში აღწერილია ზვიად გამსახურდიას ცხოვრების ბოლო 50 დღე, რომელიც მშობლიური ქვეყნის მიუგავლ მთებში გახიზნულმა გაატარა. პრეზიდენტი ძალაუფლების დაბრუნებას

ცდილობს, თუმცა უხილავი მდევარი აიძულებს მას, თვითონ აირჩიოს გზა საკუთარი დასასრულისკენ. როგორც უკვე ვთქვით, „ხიზულას“ სცენარს საფუძვლად უდევს 1991 წელს, საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ, ქვეყანაში განვითარებული რეალური მოვლენები.

ფილმის გადაღებები ორი თვის განმავლობაში თბილისსა და დასავლეთ საქართველოში მიმდინარეობდა. სცენარის ავტორი ოვაშვილთან ერთად ჰოლანდიელი დრამატურგი როლაფ იან მინგროლა. ფილმი საქართველოს, საფრანგეთისა და გერმანიის ერთობლივი ნაწარმოებია, მასში მონაწილეობენ როგორც ქართველი, ისე უცხოელი მსახიობები.

ბიორბი ოვაშვილი: „ხიზულას“ მსოფლიო პრემიერა ივლისშია დაგეგმილი, საქართველოში კი ფილმის საპრემიერო ჩვენება სექტემბერში გაიმართება. ამ ეტაპზე სხვა რამის თქმა გამიჭირდება, მორჩენია, ფილმზე ვრცლად მაშინ ვისაუბრო, როდესაც ფართო მაყურებელი ნახავს.“

„ეს იქნება ისტორია, ზოგადად, ადამიანის მარტობაზე, უფრო კონკრეტულად კი ეს არის ფილმი ძალაუფლებასა და ძალაუფლების დაკარგვაზე, სამყაროს შეცვლაზე, მათ შორის ჩვენში. იმის შესახებ, თუ, მაგალითად, როგორ ხდება ილუზორული სამყაროდან რეალურ სამყაროში გადასვლა, რომელსაც, ჩემი აზრით, ძალაუფლების იდეა მოაქვს. ასევე იმაზე, თუ რა ხდება ადამიანში, როცა ის ამ ძალაუფლებას კარგავს“, – განაცხადა კი-

ნორეჟისორმა გიორგი ოვაშვილმა ერთ-ერთ ადრეულ ინტერვიუში.

როგორც გავარკვიეთ, „ხიზულას“ პრემიერა ჩეხეთში, კარლოვი ვარის კინოფესტივალზე გაიმართება, რომელზეც 2 ქართული სრულმეტრაჟიანი მხატვრული ფილმი წარმოდგენილია. ფესტივალზე ჩეხეთში 30 ივნისიდან 8 ივლისის ჩათვლით გაიმართება.

ფესტივალის მთავარ კონკურსში სწორედ გიორგი ოვაშვილის ახალი ფილმი „ხიზულა“ მონაწილეობს.

შეგახსენებთ, გიორგი ოვაშვილი კარლოვი ვარის კინოფესტივალზე 2014 წელსაც მონაწილეობდა და მისმა ფილმმა „სიმინდის კუნძული“ კინოფესტივალის გრან პრი აიღო, მოგვიანებით კი თავად რეჟისორი კინოფესტივალის ჟიურის წევრად მიიწვიეს.

ჩვენი ინფორმაციით, საკმაოდ კარგა ხნის განმავლობაში ეძებდნენ მთავარი როლის შემსრულებელს. ერთი პერიოდი, მოლაპარაკება დაიწყო მსახიობ მედს მიკელსენთან მიმდინარეობდა, რეჟისორი ამბობდა იმასაც, რომ ათამაშებდა ამ როლს ჟან რენოს...

საბოლოოდ როლზე ირანელი მსახიობი შეირჩა.

ვინ არის ჰუსეინ მაჯუბი?!

„რა თქმა უნდა, აქამდეც ვიცოდი, ვინ არის ზვიად გამსახურდია, მაგრამ მას შემდეგ, რაც მისი როლი შემომთავაზეს, მასზე ბევრი რამ წავიკითხე, ენახე ბევრი ჩანაწერი და რეკონსტრუირებული ვიდეო ოვაშვილმა ძალზე მნიშვნელოვანი როლი მანდო. გამსახურდია არა მარტო საქართვე-

ლოს პრეზიდენტი, არამედ განდისა და სხვა დიდი მოღვაწის დონის მოაზროვნე იყო. სამწუხაროდ, ის თავისი დიდი იდეების განხორციელებას არ დაელოდა“, – განაცხადა ფილმზე საუბრისას, ირანელმა მსახიობმა ჰუსეინ მაჯუბმა.

ის 1948 წლის 1-ლ აგვისტოს ირანში, რეშტში დაიბადა. თავდაპირველად უმაღლეს სასწავლებელში ლიტერატურას სწავლობდა, თუმცა მოგვიანებით, სხვადასხვა სამსახიობო კურსი გაიარა და 1968 წელს პირველად წარსდგა თეატრის მაყურებლის წინაშე და მას შემდეგ ინტენსიურად მონაწილეობდა სხვადასხვა თეატრალურ დადგმებში.

ირანში ფართო საზოგადოებისთვის ცნობილი 1984 წელს ფილმით „ფაშატი“ გახდა, რის შემდეგაც, მსახიობი, რომელიც დრამის ერთ-ერთ საუკეთესო შემსრულებლად მიიჩნევა, სხვადასხვა ცნობილ ფილმში გადაიღეს. საყვარადღებოა მსახიობის სარეჟისურო კარიერაც. მისი პირველი მოკლემეტრაჟიანი ფილმია „სარკე“, რომელიც 1979 წელს გადაიღო.

მაჯუბი სხვადასხვა კინოფესტივალის პრიზიორია. როგორც მამაკაცის როლის საუკეთესო შემსრულებელმა 5 ირანულ კინოფესტივალში გაიმარჯვა. ის მთავარ როლს ასრულებს ფილმში „სამოთხის ფერი“, რამაც როგორც ირანში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ განსაკუთრებული წარმატება მოუტანა.

ქვა ბაღახაბაძე

დია ფერილი ბატონ ალექსანდრე ჭაჭიას!

„არსიდან ხმა, არსით ძახილი.“
„მარად და ყველგან, საქართველო, მე ვარ შენთანა.“
ილია

წარსულისაგან, არის იმედი
მომავლისა!“
ლიანდო

მოგესალმებით, ბატონო ალექსანდრე! ის, რომ გადავწყვიტე წერილობით თქვენი შეწყობა, ეს ყოველივე განაპირობა დღეს საქართველოში არსებული უკიდურესად გაუსაძლისმა სოციალურ-პოლიტიკურმა ვითარებამ და იმედია კადნიერებაში არ ჩამოვლით! რის თქმასაც ვაპირებ, თქვენთვის ყოველივე არის ცნობილი და დღესავით ნათელი, მაგრამ ნათქვამია, „გამეორება ცოდნის დედაა“. როგორც დიდი ილია ბრძანებს, „რა გითხრათ, რით გაგახაროთ“ – სამწუხაროდ, ეს ვითარება დღეს ჩვენს სამშობლოში. ქვეყანა მიიყვანეს უფსკრულის პირას და პატარა წიკიპურტილა აკლია ხრამში გადასაჩეხად! და ყოველივე ამის შემოქმედნი იყვნენ და არიან ყოფილი და ამჟამინდელი ვაიხელისუფალნი! დაწყებული იუანი შევარდნაძის მეორედ მოსვლისა საქართველოში, 1992 წლის 7 მარტიდან, გაგრძელებული მისი გაზრდილი, პირწაფარდნილი ანტიქართველი და ანტი-მართლმადიდებელი მიშა სააკაშვილით, თავისი ბანდით და დაგვირგვინებული დღევანდელი „ხელისუფლებით“, ბიძინა ივანიშვილის „თამაშებით“! ქართველების მრავალ ბრძნულ გამონათქვამებში არის ერთი ასეთი: „კარგ მთქმელს, კარგი გამგონე უნდაო“. საუბედუროდ დღეს საქართველოში კარგი მთქმელები დაბლოკილი არიან და ჩვენთან ძაღლების მაგივრად, კატები იყვებიან, და ამიტომაც ვართ ამ უბედურ დღეში!

თქვენთან ჩაწერილი ინტერვიუები, ანდა თქვენი წერილები, ყველა არის დაფიქრებული წინასწარ განჭვრეტილ, ქვეყნისათვის საჭირობოროტო საკითხებზე, მაგრამ რად გინდა, ვინმემ მოგისმინათ, ან ყურად იღო? ყველა წერილში, რა საკითხზეც თქვენ საუბრობთ, იგრძნობა სამშობლოსადმი დიდი სიყვარული, რომელიც გადადის თემის აუსრულებლობის გამო, გამოსატყვევებელი! ბატონო ალექსანდრე, დაწყებული 1956 წლის მარტის მოვლენებიდან დღემდე, არ გამოიმტკიცებია თბილისში მიმდინარე დიდი თუ პატარა მიტინგი. 1956 წლის მარტში, დიდი სტალინის ძეგლთან მიმდინარე აქციების დროს, თბილისში არ მომხდარა არცერთი დანაშაული! იქ, მრავალ გვირგვინთან შორის იყო ერთი დიდი და ღამაში გვირგვინი წარწერით – „დიდ სტალინს, უღირსი შეილესიგან!“ 9 მარტს, როდესაც მიტინგის წამყვანმა გამოაცხადა, რომ დღეს არის მთავრობის დაბადების დღე და ამიტომ გადავწყვიტეთ, გავუგზავნოთ მისალმონი დეპუტა. შეიქმნა ჯგუფი, რომელსაც უნდა განეხორციელებინა დეპუტის გაგზავნა. ამ ჯგუფთან ერთად, კავშირ-გაბმულობის სამინისტროსაკენ წავიდეთ უამრავი მოხალისე. როდესაც მსვლელობის წინა რიგი მიუახლოვდა რუსთაველის გამზირს, მე ამ დროს ვიყავი, დაახლოებით კაფე „მუხამბახთან“, ბაღის მხარეს, ჯერ გაისმა კანტიკუნტი სროლის ხმა. მერე იქ რაც მოხდა ყველამ კარგად იცის და ამიტომ დეტალებზე აღარ შეგვირდები. ერთს ვიტყვი მხოლოდ, რომ როდესაც გავეცადე იქაურობას და წამოვედი ლენინის მოედნისაკენ, მოგუახლოვდი სასტუმრო „ინტურისტს“, მთავრობის სახლის წინ მდგარი ორი ტანკიდან ჩვენსკენ, ხალხისკენ დაიწყეს სროლა, მე ამ დროს შემოხვევით აღმოვჩნდი „ინტურისტს“ წინ არსებული ორი ხიდან ერთის უკან (ის ხეები ეხლაც იქ დგას!) და ამან გადაამარჩინა სიკვდილი. ნეტავ არ გადავარჩენილიყავი და ჩემი შედეგების უბედურებას არ მოვსწრებოდი! ამას ყოველივეს იმიტომ ვყვები, რომ ამდენი უბედურებების მიუხედავად, სამშობლოსადმი პასუხისმგებლობის გრძნობა არ გამწყვდებია! როგორც პოეტი ამბობს – „სამშობლოს გრძნობა გასაკვირვებელი!“ არ დამიკარგავს! მინდა კეთილ დღევანდელ ვიი ხელისუფლებას, ასე თავგანთავად, რომ ღანძლიან მსოფლიოში ფაშისმის დამმარცხებელ იოსებ სტალინს, ის რომ არ ყოფილიყო დღეს, რომელი მათგანი იქნებოდა მართვის სტრუქტურებში გაპარპაშებული და ფულის ტომრებზე წამოსკუპებული? ანდა, ივანიშვილი ექნე-წამო თავისი მილიარდები და შეძლებდა ასწლოვანი ხეების წინ და უკან ტარებას?!

დღეს საქართველოში არსებული გაუსაძლისი სოციალურ-პოლიტიკური ვითარების გამო, პირდაპირი პასუხი უნდა მოვთხოვოთ ბ-ნ ივანიშვილს, და აი რატომ. 2011 წლის 7 ოქტომბერს იგი გამოვიდა ტელევიზიით და მიმართა საზოგადოებას, რომ გადაწყვიტა პოლიტიკაში ჩართვა! იმ დროისათვის ეს იყო მოწმენდილ ცაზე მუხის გაგარდნის ტოლფასი განცხადება! მან მაშინ ბრძანა, რომ პოლიტიკაში მოვიდვარ იმიტომ, რომ ვიგრძენი სამშობლოს დაკარგვის საშიშროება! საქართველოში ყველა საღად მოაზროვნე ადამიანმა ყოველივე მიიღო.

დღეს საქართველოში არსებული გაუსაძლისი სოციალურ-პოლიტიკური ვითარების გამო, პირდაპირი პასუხი უნდა მოვთხოვოთ ბ-ნ ივანიშვილს, და აი რატომ. 2011 წლის 7 ოქტომბერს იგი გამოვიდა ტელევიზიით და მიმართა საზოგადოებას, რომ გადაწყვიტა პოლიტიკაში ჩართვა! იმ დროისათვის ეს იყო მოწმენდილ ცაზე მუხის გაგარდნის ტოლფასი განცხადება! მან მაშინ ბრძანა, რომ პოლიტიკაში მოვიდვარ იმიტომ, რომ ვიგრძენი სამშობლოს დაკარგვის საშიშროება! საქართველოში ყველა საღად მოაზროვნე ადამიანმა ყოველივე მიიღო.

როგორც ქვეყნის გადარჩენისკენ გადადგმული ნაბიჯი და დიწყო ხალხმა მისდამი ლოცვების აღვლენა! მაგრამ, ვაი რომ მწარედ შევედით! შემდგომში მის მიერ გაკეთებული ყველა განცხადება გამოდგება ლიტონი! აქ არ დავიწყებ მის მიერ უხვად გაცემულ დაპირებებზე საუბარს! ეს ყოველივე საზოგადოებისათვის ნათელია! მაგრამ მე მინდა მივმართო მას კითხვით: ბატონო ბიძინა თქვენ ვინ და რის საფუძველზე მოგცათ უფლება კანონზე მადლა დადგომის? როდესაც იყავით საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, თანამდებობით ყველაზე მაღლა მდგომი, თქვენ, არაფერს ვამბობ თქვენს მიერ დაპირებულ სამართლიანობის არ აღდგენასა და მრავალი სხვაზე, რატომ არ მოსთხოვეთ პასუხი დ. ბაქრაძეს, მის მიერ ბიუჯეტის სახსრების თავისი ოჯახის წევრებისათვის მობილური ტელეფონებით სარგებლობისათვის? თქვენი განცხადება იყო ის, რომ ბოკერია, უშიშროების საბჭოს მდივანად მუშაობის დროს გაურკვეველ ვითარებაში დახარჯა 60 მლნ (!) ლარი! რატომ არ გაარკვიეთ სად წავიდა დასახელებული თანხა? ანდა, საქართველოს ეროვნული ბანკის ყოფილი პრეზიდენტის მიერ ჩადენილი რიგი დანაშაულებების (თუ რომლებიც, ეს თქვენ უკეთ იცით!) გამო არ მოსთხოვეთ ასევე პასუხი? მაშინ, თქვენ განაცხადეთ, რომ მისი დაუსჯელობა განაპირობა მსოფლიო ბანკიდან (!) თხოვნამ! არ შეიძლება არ არ შეგახსენოთ თქვენს მიერ, 2012 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნებისათვის ჰიპოკრიტი, უპრაგონოდ, დეპუტატობის კანდიდატურად დასახელება მიცვალებული პარტიების წევრებისა, როგორებიც იყვნენ – „რესპუბლიკური“ პარტია, „ახალი მემარჯვენეები“, „კონსერვატორები“ და ბევრი სხვა მოპარტიო სუბიექტები. აქვე უხვად აიკიდეთ საზღვარგარეთიდან დაფინანსებული (აღბათ საქართველოს საკეთილდღეოდ(?), არა?) ასრ-ები! სასტიკი შეცდომა დაუშვით, აღბათ უვიცობის და გამოუცდელობის ბრალად ის, რომ თანამდებობებზე მოიყვანეთ ყველა უვიცი და გზა აბნეული! და რაც ყველაზე მთავარია, ყველა ვინც მოიყვანეთ ხელისუფლებაში, გაუღწეოთ თიღები არაბი საქართველოსა და ქართველობის სიძულვილით! აქ არ დავიწყებ მათ ჩამოთვლას, ვინაიდან დიდ დროს წაიღებ, და ისინი ამდენი ყურადღები ღირსნი ნამდვილად არ არიან! საინტერესოა, რომელმა ჩვენი ცოდვით სავემ მოგცათ ის „ბრძნული“ რჩევა, რომ ჯერ პირად მრჩევლად აიყვანეთ სოროსის

მუქუნაწოვი თამარ ჩუგოშვილი და მერე პარლამენტში შეჩურთეთ სხვა უვარგისებთან ერთად. ნეტავ რა რჩევებს გაძლევდით? მაგის და სხვა მაგისთანების რჩევების ბრალად, საქართველო ამ დღეში რომ არის! ისე, როგორც ვატყობ ჭკვიანი ადამიანის მოსმენა დიდად არ გიყვართ! ებრაელებს ჰქონიათ ასეთი გამოთქმა: „შენი არ იცოდე და სხვისი არ შეგესმინოს!“ და კიდევ ერთი. თქვენგან, ნაცებთან ერთად შერისხულ დიდ პიროვნებას, მსოფლიოში, ყველა დროის დიდ პოლიტიკოსს და მხედართმთავრის, იოსებ ბესარიონის ძე სტალინს აქვს ნათქვამი: „რომ აშენო უნდა იცოდე, რომ იცოდე უნდა ისწავლო!“ „სწავლა სიბერემდე“. ესეც ჭკვიან კაცს აქვს ნათქვამი! ასე, რომ ივანიშვილის მიმართ სასაყვედურო ძალზე ბევრია! ზოგიერთები ერიდებიან თქმას. ალბათ მისგან არიან რაღაცით დავალებულნი და ამიტომ(!) ნათქვამია: „კარგის გაცეცხისთვის გმადლობთ, სოლო ჩადენილი დანაშაულისათვის პასუხი ავე!“ მოდით აქ დავსვათ წერტილი, დროებით! ბატონო ბიძინა, იცით, რომ სიყვარულსა და სიძულვილს შორის, ერთი ნაბიჯია? თქვენ, სიყვარულიდან სიძულვილამდე, ეს ერთი ნაბიჯი უცებ გადადგით!

ბატონო ალექსანდრე, ზემოთ ვთქვი და კიდევ ვაგიმეორებ. ყოველივე ჩემს მიერ თქმული, თქვენთვის არის დღესავით ნათელი. ვინაიდან საქართველო თითქმის დაღუპულია, ამიტომ მინდა მოგმართოთ თხოვნით, თქვენ საქართველოს კეთილდღეობისათვის დამაშვრად ადამიანს ძაღვით და ხელგეწივებით ის, რომ შემოიკრიბოთ თქვენსავით სამშობლოს მოყვარული ადამიანები და დაიწყეთ მისი ამ მდგომარეობიდან გამოყვანისათვის ბრძოლა, ყველა სახით! თქვენი ხმალი და ჩვენი კისერი! ჩემისთანა რიგითი ჯარისკაცები მრავლად მოიძებნებიან! უმორჩილესად გთხოვთ, უსაშველეთ საქართველოს! თუ როგორ მოახერხებთ, ეს თქვენ არ გეცნავენება!

ჩემი უსტარო მინდა დავამთავრო დიდი ვაჟას სიტყვებით:

„ამბობენ: შააძლებინა სნეულსო ფეხზე დადგომა; ვიდრისებო ღუხუმსა ღამარის გორზე შადგომა!“
ამინ!

გვარავდეთ მამაზეციერი და დედაღვთის მშობელი, საქართველოს საკეთილდღეოდ!

პატივისცემით და კეთილი სურვილებით,
ანტონი დანელია

მკირვასებო...

ასე მგონია, რომ ერთმანეთისადმი სიყვარულის და სოლიდარობის გარეშე ადამიანები ვერ გაბედნიერდებიან. დღვის ხატად შექმნილი თითოეული ადამიანი უნდა შევეხილით ერთმანეთს და შევემსუბუქოთ ამქვეყნიურ ყოფა. თუ ასე არ მოვიქცევით, რაც არ უნდა ვიქცავით ჩვენ, მერწმუნეთ, რომ ფარისევლობა ეს და სხვა არაფერი. პირადულის პრიორიტეტულობის უარყოფა და საზოგადოების კეთილდღეობისათვის უშურველი, უანგარო გარჯა უნდა იყოს ყველაზე დიდი სიყვარულე ამქვეყნად. საზოგადოებრივი პრობლემატიკის გაცნობიერებაში და მისი აღმოფხვრისათვის გარჯაში უნდა ვიპოვოთ ამ საწუთროში საკუთარი არსებობის გამართლება. თუ მოყვასი მწყურვალა და მშვიერი; თუ მოყვასი ამა ქვეყნის ბობოლათა მიერ უსულგულოდ მოსროლილია ასოციალური პოლიტიკის გუბუჭაოში, მაშინ, თუ ადამიანი ხარ და თანაც ქრისტიანი – შეუძლებელია არ გაგიჩნდეს მის მიმართ სიბრალულის განცდა და დახმარების ხელის გაწვდენის სურვილიც. თვითონ არ ვიკლებდეთ ამ ქვეყნიურ სიამეთ და სხვა მუდმივად ვუჩინებდეთ საიქიო, ზეციურ და მარადიულ ბედნიერებაზე – ურცხვობა მგონია და ზეციერის ღვთაებრივი ნების საწინააღმდეგო მერეხელობაც...

მესმის, რომ სურვილის შემთხვევაშიც კი, ყველას როდი ძალგვიძს მიიმე ჯვარი ვატაროთ. რთულია ეს და ნურავინ, ნურც მე და ნურც სხვა ვინმე ნუ დავიხე-მებთ მაინცდამაინც მე ვარ სწორედ ასეთი წმინდანი თუ ანგელოზიო. არავინ იცის ნებისმიერი ჩვენთაგანი ბელზე-ბელის მზაკვრობით ნებისთ თუ უნებლიედ ვად და როდის შეიძლება ვცდუნდეთ, სული წაგვიბილვდეს და ფეხიც დაგვიცდეს... ხომ გაგიგიათ: „მრავალნი

არიან მოწოდებულ, მცირედნი რჩეულ“... მაგრამ ერთიცაა: უნდა მოვიინდომოთ, უნდა შევეცადოთ ვიცხოვროთ ისე, როგორც ეს, ჩვენთვის ჯვარცმულის მიმდევრთ გვეკადრება და შეგვეფერება... შემდეგ, შემდეგ კი, ვიქონიოთ იმედი, რომ უფალიც შეგვეწყვეს...

აი, ამის თქმა მომიხდა თქვენთვის და ბოდიშს გიხდით, თუ მაინცდააინც არ იყო ეს ვინმესთვის მთლად სასიამოვნო...
ზურაბ კვიციანი

ომარი სულაქველიძის ბახსენება

23 ივნისს, 80 წელი შეუსრულდებოდა შესანიშნავ მოქალაქეს და თავისი დარგის უბადლო სპეციალისტს, ომარ სულაქველიძეს! 2016 წლის 18 მაისს მოულოდნელად შეწყდა მისი გულის ცემა, იმ გულის, რომელიც მუდამ ძეგლად სამშობლოსა და მოყვასის საკეთილდღეოდ! როგორი კარგი ადამიანიც იყო, სიკვდილიც (თუ შეიძლება ასე ითქვას), ასეთივე კარგი ერო! დაწვა და ვეღარ შეძლო აღგომა, ისე განუტევა სული!

საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის, სამშენებლო ფაკულტეტის დამთავრების, თბოაირმომარაგებისა და ენერჯეტიკის სპეციალობით, სადაც კი იმდღეაწა, ყველგან დატოვა კვალი ნათელი. მისი ნამოღვაწარიდან ბოლო ნამუშევარი იყო წმინდა სამების საკათედრო ტაძარი, რომელიც მიღებული ჰქონდა პატრიარქის ჯილდოდ და საპატიო სიგელი! იგი იყო დიდი ბუნების ადამიანი. მუდამ იყო იმის ცდაში, ვისთვის რა სიკეთე გაეკეთებინა და ესიაზონებინა. უზომოდ იყო სამშობლოზე შეყვარებული. მისი წყლული ყოველთვის ანდა წყლულად!

დიდა მისი მონატრები გამოწვეული ტკივილი!

მსუბუქი იყოს შენს გულზე დაყრილი ქართული მიწა ჩვენო ომარ!
ოჯახისა და სამეგობროს სახელით
ანტონი დანელია

მერაბ კოსტავა – მკრძნული ბმირი

26 მაისი ქართველი დისიდენტის, საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ლიდერის, საზოგადო მოღვაწის, მუსიკისმცოდნე და პოეტის, საქართველოს ეროვნული გმირის მერაბ კოსტავას დაბადების დღეა. ამავე დროს 26 მაისი საქართველოს დამოუკიდებლობის დღეცაა, რითაც 26-ე წლისთავი იხეიმა ქართველმა ხალხმა.

მერაბ კოსტავა იყო ნამდვილი მამულიშვილი, სამშობლოზე და თავის ხალხზე უზომოდ შეყვარებული. საოცარი იყო მერაბ კოსტავას ცხოვრება და მოღვაწეობა, ჯერ კიდევ სკოლის მოსწავლემ, ფეხი შედგა ერის თავისუფლებისათვის ბრძოლაში. სრულიად ახალგაზრდას ვერხვამო მოუწია ჯდომამ, თუმცა ამან ვერ გატეხა მისი მუამბოხე სული. სამოცდაათიანი წლების, ეგრეთწოდებულ უბრაობის წლებში, როდესაც ბევრი ჩვენთაგანი თავის ნაჭუჭში იყო ჩაკეტილი და მხოლოდ ამქვეყნიურ კეთილდღეობაზე ზრუნავდა, მერაბი მაშინ ერის ტკივილებით ცხოვრობდა.

მერაბმა და ზვიადმა გადაწყვიტეს ერთად ებრძოლათ სამშობლოს გასათავისუფლებლად, დღეისით: „სჯობს მონობაში გადიდგაგებულს, თავისუფლების ძებნაში მკვდარს“. ამის გამო მათ გულგოთის ტვის გავლა მოუხდათ და ხშირად აპატიმრდებდნენ, თუმცა ციხიდან ყოველთვის გაუტეხელნი ბრუნდებოდნენ. ორივეს გამორჩეული ხელოვნება ავსებდა განგებამ,

ისინი პირველნი შეებნენ ჯალათებს 9 აპრილის დღეში.

მერაბი როგორც ეროვნული გმირი, დღევანდელ ვაი-პოლიტიკოსებს ნაკლებად აინტერესებთ და არ ახსენდებთ, რამეთუ მის გაკვლელ გზაზე დგანან და ოქრო-ვერცხლის დაგროვებით არიან დაკავებული და ავიწყდებთ, რომ მერაბი და ზვიადი, საქართველოს დამოუკიდებლობა მოუტანეს, თუმცა მერამდენე წელია გზიშობთ ნაძალადეგ დამოუკიდებლობას ე. შევარდნაძის 31 მარტის რეფერენდუმისა და 1991 წლის 9 აპრილის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე აღიარა 9 აპრილი, რაც 30-მდე სახელმწიფომ ცნო. იბადება კითხვა, კიდევ რითი დაამახსოვრა 26 მაისმა ქართველ ხალხს თავი?

26 მაისი იყო სააკაშვილის პირისხლიანი რეჟიმის მიერ, ქართველი ხალხის თავისუფლების სისხლში ჩახშობის მცდელობა.

26 მაისს აეხადა ფარდა „ნაციონალების“ კატმომუღე სისხლიან ფაშისტურ რეჟიმს. დღევანდელი საქართველო არ გახლავთ ზვიადისა და მერაბის მხარდამხარ მებრძოლთა გმირების ნანატრი ქვეყანა.

ქ. სენაკში მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომათა დარბაზში, ჩატარდა ეროვნული გმირის დაბადების დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება. ღონისძიებაზე შეიკრიბნენ: „მერაბ კოსტავას საზოგადოების“, „მელსინის კავშირის“, „მრგვალი მაგიდის“ ყოფილი წევრები: ანდრო კანკავა, ივორ ბოჯგუა, ბათუ კანკავა და სხვები. პატივი მიაგეს ეროვნული გმირის უკვდავ სხონას, ერთხმად აღინიშნა, რომ მერაბის სახით ქართველმა ერმა დაკარგა ღირსეული მამულიშვილი.

„სიკვდილო! კარგის მოკვლისთვის ნეტავ ვინ გატყვის ქებასა“.
გივიტო თუნთია,
ქ. სენაკი

პრემიერ ბ. კვიციანიშვილის ქოხ-ნება და ქართული ხალხის ოსნება შეუთავსებაელი

ამერიკის პრეზიდენტთან – დ. ტრამპთან შეხვედრით აღფრთოვანებული პრემიერი გ. კვიციანიშვილი ქართველ ხალხს მიმართავს: „ჩვენ მივიღეთ მყარი გარანტიები აშშ-სთან პარტნიორობის გადრეკილვის. 25 წლის მანძილზე ასე იყო და მომავალი 25 წლის განმავლობაში შევძლებთ რომ კიდევ უფრო მჭიდრო პარტნიორობა შევქმნათ აშშ-სთან“ – ამავად და თავმოქმედდნენ აცხადებს პრემიერი თავისი ოცნების შესახებ, რითაც ქართველ ხალხს იდეოლოგიურად უპირისპირდება. ეს ნიშნავს, რომ კიდევ 25 წელი უნდა გაგრძელდეს ამერიკისადმი მონური მორწმუნეობა, ქართველებისათვის ღირსების შემლახველი ყოფა და ღიბერასტების მიერ „მემკვიდრეობით“ მიღებული ქართული მიწების უცხოელებზე გაყიდვა თუ თურქეთისათვის გადაცემა; ეს ნიშნავს, რომ თუ დღემდე 2 მილიონით შემცირდა საქართველოს მოსახლეობა, 25 წლის შემდეგ იმ ნიშნულს მიაღწევს, როცა ჩვენმა ეროვნულმა გემრმა – მეფე ერეკლემ და ქართველმა ხალხმა 600.000 ქართველისა და ქვეყნის გადასარჩენად გონების თვალსაწიერი რუსეთისაკენ მიმართეს; 25 წელი უნდა გაგრძელდეს არაბების, ინდოელებისა თუ ჩინელების სოფლების მშენებლობა, ეროვნული მენტილიტეტის ნგრევა და ახალგაზრდების გადინება ქვეყნიდან. როგორ ფიქრობთ, 25 წლის შემდეგ ამ დღისგან ნაბოძებ ქვეყანას კვლავ საქართველო ერქმევა? ეს რევრესი შეგარდნაძე-სააკაშვილმა მოუგონა ქვეყანას, რომელიც კვიციანიშვილმა „პროგრესად“ მონათლა. ეს ის ხელისუფლება არ არის პატრიოტიზმი სისხლს რომ აუქროლებს, ქვეყანას და ქართველ ხალხს ღირსებას რომ დაუბრუნებს. ეს ის ხელისუფლებაა ფეხქვეშ რომ გაეგება უცხო ძალებს და ისტორიულ მტერს მეგობრად წარმოაჩენს. დიხს, საქართველოს პრემიერს გამაყვება მსოფლიოს №1 ტერორისტი ქვეყნის პრეზიდენტმა დამამცირებელი შეხვედრის პატივი რომ დასლო! ამ შეხვედრამ შუა საუკუნეების ადამიანული მშობანებლები გამახსენა, როცა მოხეტიალე დერვიშები შაჰისგან ნაბოძებ მცირე ნაწილსაც დიდ პატივად მიიხნევდნენ. ხელისუფლების მხრიდან მსგავს განცხადებებს მოჰყვება ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის თბილისში გამართვა და არავინ ფიქრობს ამ პროვოკაციულ ნაბიჯს რა შედეგი შეიძლება მოჰყვეს რუსეთის მხრიდან, რომელიც თავისი ქვეყნის უსაფრთხოებას იცავს. რაც მეტ პროვოკაციულ ნაბიჯს გადადგამს საქართველო, მოახლოვდება ის დრო, როცა რუსეთიც გადადგამს გადაწყვეტ ნაბიჯს ამ მიმართულებით, მაგრამ მსხვერპლი, რომელიც ამ ნაბიჯს მოჰყვება, ჩვენი ხელისუფლების კისერზე იქნება. რუსი პოლიტოლოგი – ალ. დუგინი უკვე ღიად აცხადებს: თუ საქართველოს ოკუპაცია მოგვიწევს, ეს უნდა გაგაკეთოთ. ამ გარემოებების ფონზე ქართველი ლიბერალისტები კიდევ უფრო ამძიმებენ პოლიტიკურ ფონს: – საქართველო თუ გადარჩა და დამოუკიდებელი ვართ, ეს ამერიკის შეერთებულ შტატებთან პარტნიორობამ განაპირობა – აცხადებს ამერიკის დღეებისადმი მიძღვნილ ღონისძიებაზე ზურაბ აბაშიძე. ჩვენ არც დამოუკიდებელი ვართ და ვერც გადავრჩენას დავარქმევ მოსახლეობის კატასტროფულ შემცირებას ქვეყანაში, რაც ევროპული გზის დამსახურებაა და არა რუსული საფრთხეების.

– საშიში მტრისგან – როგორც რუსეთი, უნდა დავიცვაო ქვეყანა (გ. მაისია); – ქართული პოლიტიკა რუსეთის აგენტებისაგან სრულიად უნდა გაიწმინდოს (ზაალ კასრელიშვილი). როგორც ჩანს, რუსეთისადმი დამოკიდებულება პათოლოგიურ ფსიქოზში გადაიზარდა და თუ იუმიორით მივუდგებით, ჯეჯელაგას სინდრომით არიან შეპყრობილნი – ვის კომპალი აშინებს, ვის – საფრთხე რუსეთიდან. ხელისუფლების ბრძოლი პოლიტიკის მიუხედავად, ჩვენთან სირია ან ლიბია რომ არ განმეორდა, ამასაც რუსეთს უნდა ვუმაღლოდოთ.

ამერიკა მზაკერულად მხარს უჭერს ჩვენს ტერიტორიულ მოღიანობას და აფხაზეთში, შავი ზღვის სანაპიროზე თავისი გავლენის გაგრძელებაზე ოცნებობს, რათა რუსეთის უფრო მიუახლოვდეს. პატრიოტული სულსკეთებისაგან დაკლილი, ფულზე და თანამდებობებზე ორიენტირებული ლიბერალური ხელისუფლება ამერიკას თავის ინტერესების გაფართოებაში ემხრობა, რაც ქართველი ხალხის ოცნებასთან შეუთავსებელია. განა როგორ უნდა გაამწარო შენი ამომრჩეველი, რომ ნაცკრიმინალების აქციაზე მივიდეს? ეს, რა თქმა უნდა, ქართველების არაპატრიოტიზმზეც და პოლიტიკურ გაუნათლებლობაზეც მეტყველებს. თუ ადრე მუსულმანი სახელმწიფოების გავლენას განიცდიდა საქართველო და ქართველები ფიზიკურად იღუპებოდნენ, ახლა გადადრეხისთვის გარბიან საქართველოდან და მონად ემსახურებიან უცხოელებს. ამავე დროს სულიერ ღირებულებებს ვკარგავთ, ხელისუფლება მიწებს გვიყიდის, რაც ქართველების სრული გადაშენების წინაპირობაა. ვეღარ უნდა მივხვდეთ, რომ სამშობლოს ვკარგავთ, ჩვენს სულიერებას, ეროვნულ ღირებულებებს უბრძობა და ჩვენი იდენტობის გაქრობა უნდათ ამ ქვეყნიდან შავნებელ ძალებს?! ვინ ვართ ჩვენ, მზაკერობით მოსულ შენიღბულ მტერს ფეხქვეშ რომ ვუგებთ? ვინ ვართ ჩვენ, ქვეყნისთვის სასურველი საგარეო კურსი რომ ვერ გავაგრძელებთ ჩვენი მენტალობის გადასარჩენად?! – „ესენი ვეროპისკენ კი არა, ფულისკენ მიდიან, ლამის მთელი საქართველო ჯიბეში ჩაიდონ. კომუნალური გადასახადი მომსახურების დანაშაულის გარეშე რომ გადავიხადო დიდი მანძილის გაგლა მიწებს, ხოლო ხელფასი მინიმუმზე ნაღები მაქვს“ – მესაუბრება ექიმი-ინფექციონისტი ქალბატონი. რისთვის ვახსენებენ მომსახურების გადასახადს ვინაღლი ბანკირები, ბანკის თანამშრომელთა ხელფასებიც ხალხის ჯიბიდან რომ დაფარონ? დღეს ფული სახელმწიფო პოლიტიკის ნაწილად იქცა და ქველმოქმედი – ბიზნესისთვის პოლიტიკაში ჩართვა – ანექლოტების თემად: ორი ახალგაზრდა ერთმანეთს ეჯიბრება ნატვრაში, – ნეტა ივანიშვილი მამაჩემი იყოსო. ხანდაზმული მამაკაცი მოუტრიალდა და უთხრა: ბიძიკოებო, თქვენ ფული ვაღებო, თორემ თქვენს დედებს მეც მოვიკითხავდიო. ქართველმა ხალხმა ღიად უნა შეძლოს თავისი პოზიციის გამოხატვა ქვეყნის საგარეო კურსთან მიმართებაში. ი. ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის სტუდენტი, რომელიც სრულიად ეთანხმება საგარეო ვექტორის შეცვლას, თავისი ვინაობის ღიად დაფიქსირებისაგან თავს იკავებს: მე ახლა ვაგვივარ ცხოვრების ასპარეზზე და არ მინდა პრობლემები შემიქმნასო.

მსგავსი თავშეკავება არაერთმა ზრდასრულმა პიროვნებამ გამოავლინა. როგორც ჩანს, ქართული საზოგადოების ნაწილი კვლავ სააკაშვილის რეჟიმის მმართველობის ტყვეობაშია და თავისუფალი აზრის განხორციელებას უფრთხიან. ჩემო ძვირფასებო, მაშ როგორ გავაგებინოთ ამ ხელისუფლებას, რომ მათ მიერ არჩეულ ევროპულ კურსს მხარს არ ვუჭერთ? პრემიერის ოცნების ასრულებას შევუწყოთ ხელი და მუდმივ მონობაში ვიცხოვროთ?

პოლიტოლოგმა გ. კვარაცხელიამ თავის საავტორო გადაცემაში წარმოგივლინა კადრი, როგორი შემართებით და ემოციით უმღერის 4 წლის რუსი ეროვნების ბიჭი ფაშინაშვილს გამარჯვების დღეს – 9 მაისს. სიმღერის ბოლოს კი განმარტავს: „დღემდამითხრა, ისე იმღერე, რომ მთელი ხალხი ადღვოს“ ამ სიმღერამ ცხადი გახადა რა იდეოლოგიით იზრდებოდნენ და იზრდებიან დღეს თათბები რუსეთში, რამაც დიდი ტიცინის ღეჟიდან ერთი ბუკარედი გამახსენა: „რა მოკლავს ასეთ ქვეყანას“ დიხს, ასეთ ქვეყანას „მოვა სიკვდილი შეხედავს და შერცხვენელი გაიარს“, როგორც ეს არაერთხელ მომხდარა და არამცოუ შერცხვენელი, სიკვდილი თავად კვდება და ნადგურდება პატრიოტული სულიერების წინაშე. გამოვიტყდებით, მშურს იმ ქვეყნის, რომელიც ასეთი იდეოლოგიით იმართება, მაგრამ ჩვენი გაუნათლებელი განათლების მინისტრი, რომელმაც შ. რუსთაველის აფორიზმებიც არ იცის ამ იდეოლოგიას ვერ დაამკვიდრებს. ალ. ჯეჯელაგამ სტუდენტებს გრანტით დაფინანსების ვადები შეუხვდა, ხოლო სკოლებისათვის მაღალი და დაბალი კვალიფიკაციის მინიჭებაც დააანონსა. ამ „ინიციატივით“ ვისარგებლებ და ხელისუფლების წარმომადგენლებს (სიძულვილის ენით საუბარში რომ არ ჩამითვალონ) ბუკრით კვალიფიკაციას მივანიჭებ. შეაღიდა, ალ. ჯეჯელაგა „ჭ“ კვალიფიკაციის მქონე პოლიტიკოსია, დანარჩენი – მეთხველის გემოვნებისთვის მიმინდვია. სტუდენტებისათვის ღეჟიციების გაცდენა და მუშაობა ოფიციალურად არის დაშვებული, რაც მხოლოდ სწავლის საფასურის გადახდისკენ არის მიმართული და არა ცოდნის შექმნისკენ. არავინ ფიქრობს სტუდენტების ფსიქოლოგიურ მდგომარეობაზე, როცა დღეში 2 გამოცდას უნიშნავენ. ასეთი განათლების სისტემა შეგნებულად შექმნეს, რათა სულიერი განვითარება ვერ მიიღონ და არ იაზროვნონ, მსოფლიო პოლიტიკა კი ცვლილებებს ითხოვს და საქართველოს ხელისუფლებამ თვალსაწიერი უნდა გააფართოვოს. ბელორუსმა უფასო განათლებისა და ჯანმრთელობის სისტემა შეინარჩუნა, საქართველოში კი დღემდე გრძელდება ჯანმრთელობის ობიექტების „პრივატიზაცის“ პროცესი, რაც პროფესიონალი ექიმის მომსახურების ფასებსაც ზრდის. ადრეულ წლებში გახსენიებას გადავრჩენილი ერთადერთი პოლიკლინიკა (№3 სამკურნალო ცენტრი, 70-იან წლებში რუსი კარდიოლოგის – ევგენი ჩაზოვის ინიციატივით და ძალისხმევით აშენდა), რომელიც პროფესიონალი ექიმებითა და კომპლექტებულად და სანიშნულ-საჩვენებელი ობიექტად ითვლებოდა, დღეს იყიდება. მიუხედავად ექიმებისა და პაციენტების ძალისხმევისა, ამ დაწესებულებას არ აღირსეს გარემონტება, რათა მომსახურე პერსონალს ელემენტარული პირობები

შეუქმნან. სამაგიეროდ ხელისუფლება თავისი ფუფუნებისთვის მილიონების ხარჯავს არ ერიდება.

ყურადღებება, რომ იტალია, რომელიც შეუერთდა ევროკავშირის მიერ დაწესებულ სანქციებს, პოლიტიკას ცვლის და რუსეთთან ერთად შავი ზღვის აუზში ენერგორესურსების მოპოვებას აანონსებს. ხელისუფლება ანალიზს არ აკეთებს მოლოდინს პრეზიდენტის – ივანე ლავროვის გადაწყვეტილებაზე ევრაზიულ კავშირში დამკვირვებლის სტატუსის მოპოვებასა და ნატოში გაერთიანებაზე უარის თქმის შესახებ. ამ გადაწყვეტილებისთვის ეს ქვეყანა არავის აუფთოქმობა და თუ აგრესიას განახორციელებენ რუსეთი მას დაიცავს. ამიტომ დიპლომატიური პოლიტიკა საჭირო, რათა ქვეყნისთვის სასარგებლო გადაწყვეტილება მივიღოთ. თუ ადრე გარე ძალები უქმნიდნენ საფრთხეს ჩვენს სამშობლოს, ახლა თავად ქართველები ახორციელებენ ქვეყნისთვის მავნებელი პოლიტიკას. ხელისუფლებას მძლავრი იარაღი აქვს ხალხის წინააღმდეგ: ტყუილი დაპირებები, რომლისაც თავადაც არ სჯერათ და დასაველეტიდან მიღებული ფინანსები, რის გამოც ანგარიშგაღებული უნდა დასაველეტი პატრონების წინაშე თვლიან და არა ქართველი ხალხის.

– „საქართველო აქცეს ტერორისტების, ნარკოტიკების, კრიმინალურ დაჯგუფებათა სატრანზიტო დერეფანად“ – გვესაუბრება თავის ინტერვიუში ამერიკელი მკვლევარი და ჟურნალისტი ჯეფრი სილვერმანი – აი, ეს გახლავთ შედეგი იმ ერთობლივი პროექტისა, რომელიც განახორციელეს საქართველოს წინააღმდეგ ქვეყნის შინაურმა და გარეულმა მტრებმა. ოპოზიციური პარტიები, რომელნიც დღეს მმართველ პარტიას უპირისპირდებიან და თავიანთი „ეროვნული“ სპეკულირებენ, მხოლოდ ქულების ჩაწერაზე არიან ორიენტირებული და არა საგარეო ვექტორის შეცვლაზე ყველა დასაველელი პატრონების კეთილგანწყობის მოპოვებას ცდილობს მომავალი ფინანსური კეთილდღეობის იმედად. ნაცებთან მეზობელი „რანდი“ ი. ინაშვილი ქართველთა მავნებელი პრეზიდენტის ლობისტადაც მოგვევლინა: – „ზოგჯერ არასამართლებრივად, (ქართული იდეოლოგიის მტრებს – ი.ო.), ზოგჯერ პრეზიდენტსაც უნდა დაუჯეროთ, ის ხომ ხალხმა აირჩია“ (?) – მიმართავს იგი ხელისუფლების წარმომადგენლებს. სწორედ ხალხის არჩეულმა ხელისუფლებამ საკუთარი ხალხი გაწირა და ახლა კომუნალური გადასახადების გაზრდას აანონსებს. ამ ხელისუფლებას ხალხისთვის სოციალური ფონის გაუმჯობესებას ლიბერალისტურად მთვებულ ქვეყნის უკანალის და ნახვა და მათთვის მილიონების გადახდა ურჩევია. საქართველოს თითქმის მთელ პოლიტიკურ სპექტრს ერთი იდეა აერთიანებს – ამერიკული ოცნება და ერთმანეთს მხოლოდ პირველობისთვის ექიშებიან. დაბოლოს რიტორიკულ შეკითხვას დავსვამ: „ამერიკულ ოცნებას – რაა?“ პასუხი სააკაშვილის რეჟიმის მმართველობის პერიოდის ქართველ ხალხს კარგად ახსოვს.

ქოცებო! ნაცობა გირჩევნიათ თუ კაცობა?!

იხა თამაზაშვილი

„გამზრდელი“ აფხაზურად – სენაკელი

„აფხაზეთობის“ დღესასწაულთან დაკავშირებით, სენაკში მოქმედი აფხაზეთის თემურ ბოქუჩაგას სახელობის საჯარო სკოლაში სპექტაკლის ჩვენება მოეწყო. მე-10 და მე-11 კლასის მოსწავლეებმა აკაკი წერეთლის „გამზრდელი“ აფხ-

აზურ ენაზე, დიმიტრი გულიას თარგმანის მიხედვით დადგეს. ენის პედაგოგის თქმით, რომელსაც ვინაობის დასახელება არ სურს, სპექტაკლისთვის ერთი თვის განმავლობაში ემზადებოდნენ. ამ ყველაფერში მას სკოლის ადმინისტრაცია და ქართული ენის პედაგოგები დაეხმარნენ. წარმოდგენის თემატიკად „გამზრდელი“ იმითმ შეარჩიეს, რომ ის ქართულ და აფხაზურ ტრადიციებს ეხება, მათ შორის მეგობრობას, სიყვარულს, გამზრდელისადმი ღრმა პატივისცემას.

„თავისი სტრუქტურით აფხაზური ენა ძალიან რთულია. ძალზე რთულია ზოგიერთი ბგერის გამოთქმა, მაგრამ სპექტაკლში მონაწილე ბავშვები ძალიან ცდილობენ, სწავლობენ. მათ აინტერესებთ“, – უთხრა „ლაივრესს“ აფხაზური ენის მასწავლებელმა.

ენის ბარიერი რომ არსებობდა, ამის შესახებ სპექტაკლის მონაწილეებიც ყვე-

მოსწავლეების წარმოდგენა სკოლაში

ბიან. ამბობენ, რომ მიუხედავად სირთულეებისა, ყველა წინააღმდეგობა დაძლიეს და დღეს უკვე ხანგრძლივი შრომის შემდეგ შეუძლიათ თქვან – „სპექტაკლის ჩვენება შედგა“.

მოსწავლეებისთვის თითოეული აქტივობა, რომელიც აფხაზეთის თემატიკას ეხება, მხოლოდ უბრალო ღონისძიება არ არის. ბავშვები ცდილობენ ამით ხმა ენგურს გაღმა მცხოვრებლებს მიაწვდინონ და შეახსენონ, რომ ისინი არავის დაიწყნია და ახსოვს.

„სპექტაკლში მე მხოლოდ იმიტომ ჩავერთე, რომ დედა მყავს სოხუმიდან. მესმის, თუ რა ძნელია ოდაბადეს დაკარგვა და იქიდან წამოსვლა. ჩემთვის იგივე ტკივილი გახდა აფხაზეთი, რადგან საქართველომ დაკარგა ისტორიულად თავისი უღამაზესი კუთხე, რომლისთვისაც დღემდე ვბრძობლობთ. იმედი მაქვს ამ სპექტაკლით, თითოეული თუნდაც ღეჟით აფხაზურად, შეტყობინება მივა აფხაზე-

თამდე და ჩვენ ისინი გამოგვეხმაურებიან“, – გვითხრა ნაზიბროლას როლის შემსრულებელმა მონიკა გაბლიანმა.

თავის მხრივ, სპექტაკლით კმაყოფილი დარჩა სკოლის დირექტორის მოადგილე ნარგიზა ნარსია. მას იმედი აქვს, სწორედ ახალგაზრდობა იქნება ძალა, რომელიც შეძლებს კონფლიქტის დარეგულირების პროცესში პოზიტიური იმპულსების შეტანას:

„24 წელი რამდენიმე თვეში მიიწურება, მაგრამ 24 წუთითაც არ მშორდება ფიქრი აფხაზეთზე. მაქვს იმედი, რომ ეს ახალგაზრდობა გააკეთებს ბევრ სასიკეთო საქმეს, რაც იქნება გარანტი ჩვენი დაბრუნების – დიპლომატიური გზით, ადამიანებთან საუბრის გზით, ომით არა“.

სენაკის სკოლაში აფხაზური ენა უკვე მესამე წელია ისწავლება. „აფხაზეთობა“ საქართველოში 2014 წლიდან აღინიშნება.

ინოო თოლორაია

სამოქალაქო გაერთიანების - სრულიად საქართველოს საზოგადოებრივი-საღიწიკო ღირსების მიმართვა საქართველოს პარლამენტს

სამოქალაქო გაერთიანება - სრულიად საქართველოს საზოგადოებრივი-საღიწიკო ღირსების მიმართვა საქართველოს პარლამენტს

ეს პროცესი კატასტროფულ ანქარებას იღებს. უცხოელებზე უკვე გასხვისებულია ასე ათასამდე პეტარი ქართული მიწა.

ასეთ ვითარებაში უცხოელებზე ქართული მიწის გაყიდვის დაკანონების გამართლება ინვესტიციების შემოტანის საბაბით უვიცილია კი არა, ავაზაკობა და ქვეყნის უფლატია!

სწორედ რომ ქართულ მიწებზე უცხოელთა ჩამოსახლება დაგეგმვაკარგვინა სამანაბლო, თქვენ წარმოიდგინეთ, დაგეგმვაკარგვინა აფხაზეთიც, სადაც ნამდვილი აფხაზები უკვე ეროვნულ უმცირესობას წარმოადგენდნენ და, ეჭვი არაა, ეს ხალხი მალე ბედკრული უბიძი ხალხივით შეიძლება აღიგავოს პირისაგან მიწისა... იქნებ ასეთი ბედი ელის ქართველებსაც საქართველოში.

ომი აფხაზეთსა და სამანაბლოში ეროვნულ ნიადაგზე კი არაა, ქართული მიწების დასაკუთრების მიზნით განადგურდა და ამ, ომში არც ქართველის, არც აფხაზის და არც ოსის ბედი აწუხებდა ვინმეს.

ასეთი საფრთხე დღეს რეალურად იგრძნობა არა მხოლოდ აჭარასა და სამხრეთ საქართველოში, არამედ საქართველოში მთლიანად, რადგან ადვილად დაიკარგება ყველა ნასოფლარი ოფიციალურად ან არაღიგაღურად შემოსული უცხოელების დასახლებებით.

პატივცემულო პარლამენტარებო, ამ ვითარების გაუანადღობლობას, გაუთვალისწინებლობას და ამით ქვეყნის ინტერესების დაღატაკს, ხალხი არ გააპატიებთ. ნუ გაიხდით თავს მომავლის საწყველად! ნუ აგვიხვევთ თვალს და ნუ დამალავთ, რომ ქვეყნის ინტერესების დაღატაკი დღეს საქმოდ შეგნებულად და გადამითვლთა კარნახით ხდება!

დემოკოვიურად ნურვინ ეცდება თავი იმართლოს, რადგან მალე შეიძლება ამ პროცესმა ისეთი ინერცია მიიღოს, შევლაც შეუძლებელი გახდება და ქვეყანა უფსკრულში გადაიჩეხოს.

თავს თუ არ მოვიტყუებთ, ასეთია რეალობა და ეს ვითარება, რომელიც კარგად აქვს გააზრებული შეშფოთებულ ქართველ ხალხს, თქვენ ნორმალურად მიგანიათ და ქვეყანას მიაქანებთ კატასტროფისაკენ, რაზედაც თქვენ, დიხს, თქვენ დაგეგმვით პოლიტიკური და ორდოული პასუხისმგებლობა ქვეყნისა და ხალხის წინაშე.

საზოგადოებრივი-საღიწიკო ღირსების მიმართვა საქართველოს პარლამენტს

- პირველ რიგში კონსტიტუციით უნდა აიკრძალოს ნებისმიერი კატეგორიის ქართული მიწის გაყიდვა უცხოელებზე.

- დიდი სიფრთხილით უნდა მოვეკიდოთ უცხოელებზე საქართველოს მოქალაქეობის მინიჭებას... და ეს ასეცაა ყველა ნორმალურ ქვეყანაში, რომელსაც პატივნი აქვს.

- დადგინდეს საქართველოს ყველა სოფლის და ნასოფლარის ტერიტორიის საზღვრები სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების, საძოვრების, ტყეების გათვალისწინებით და განისაზღვროს დასახლებული პუნქტის, თემის, სოფლის, დაბის, ქალაქის სტატუსი. განისაზღვროს კომლთა არსებული, პერსპექტიული და ზღვრული რაოდენობაც, რომელიც თანდათან გაიზრდება შესაბამისი პირობების სრულყოფის კვლობაზე.

- სოფელში მცხოვრებ თუ ცხოვრების მსურველ საქართველოს ყველა მოქალაქეს კომლთა პერსპექტიული რაოდენობის გათვალისწინებით სიმბოლურ ფასად - 1 ლარად გადაეცეს 0,5-1,0 ჰექტარამდე სასოფლო-სამეურნეო სავარგული მიწა. ამასთან, სოფლის საერთო სარგებლობის დასოფლები, ტყის მასივები, მდინარეები და სხვა, გარანტირებულია ხელშეუხებელი უნდა იყოს იქ მცხოვრებთა ნებართვის გარეშე.

- ყველა სოფელში დასახლებულ კომლთა და მოქალაქეთა რაოდენობის ზრდის კვლობაზე უნდა შეიქმნას შესაბამისი სამედიცინო, სავაჭრო და კულტურულ-საგანმანათლებლო ობიექტები, სკოლები,

ბიბლიოთეკები, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადების პუნქტები და გადამამუშავებელი საწარმოებები, სამჭროები, გაიმართოს სპორტული მოედნები, მომზადდეს შესაბამისი ადგილობრივი კადრებიც.

- სოფელში მცხოვრები მოქალაქეებისათვის დაწესდეს სოციალური და კომუნალური შეღავათები.

- ყველა დასახლებულ პუნქტს, სოფელს უნდა ჰქონდეს თავისი ბიუჯეტი, პედაგოგის ხალხის მიერ არჩეული კოლექტიური ორგანო (თუნდაც საზოგადოებრივ საწესებულებაზე მომუშავე წევრებით) - სათათბირო, საკრებულო თუ საბჭო, რომელიც აირჩევს თავმჯდომარეს ან გამგებელს. ამ ორგანოებს მიეცეთ ადგილებზე ყველა საკითხის გადაწყვეტის უფლება. უნდა აღიკვეთოს ის მავნე ტენდენცია, რომ ადგილზე ყველაფერი - მიწა, ნაგებობები და ტრანსპორტიც კი ეკონომიკის სამინისტროს ბალანსზე და ზემოდან უზინარი ხელი ადგილობრივი ინტერესების გაუთვალისწინებლად განკარგავს ხალხის საკუთრებას ხალხის ნების გაუთვალისწინებლად.

- სოფელში მცხოვრებ ადამიანს ყველა წვრილმანზე არ უნდა უხდებოდეს ცენტრში ჩასვლა და საკმარისი უნდა გახდეს მისი ვიზიტი ადგილზე თემის, სოფლის თუ დაბის საკრებულოში ან საბჭოში.

- ყველა დასახლებული პუნქტის, თემის, სოფლის თუ დაბის საკრებულო თუ საბჭო უნდა ექვემდებარებოდეს შესაბამისი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული დანაყოფის ცენტრის ხელმძღვანელ სტრუქტურას, რომელსაც მთავრობა უწევს ხელმძღვანელობას.

ამ სახელმწიფოებრივი პროგრამის რეალიზაციაზე დანახარჯი სულ რამდენიმე წელიწადში ანახლავდება ქართული სოფლის მოძლიერების საფუძველზე და, რაც მთავარია, განმტკიცდება სოფელი-ქართული სახელმწიფოებრიობის საფუძველი, გაიზრდება დასაქმება, ასრებიოდად გაუმჯობესდება მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური პირობები.

2. ამრიგად, მეორე საკითხი, რაც კონსტიტუციაში უნდა აისახოს არის: დასახლებული პუნქტების, თემების, სოფლების, დაბების, ქალაქების თვითმმართველობის შექმნა და მათი გაუქმება კი არა, უფლება-მოვალეობათა არსებითი გაფართოება, რაც უზრუნველყოფს მართვის გაადვილებას, ეფექტურობის ზრდას, მართვაში საზოგადოების სრულყოფილ ჩაბმას და ხელისუფლების გადაწყვეტილებათა ლეგიტიმურობას.

3. ქართველი კაცი სტუმარს ღვთისკაცად მიიხედავდა, ხოლო მეზობელს თვალის ჩინს უწოდებდა. როგორ წარმოვიდგინათ, ძვირფასო პარლამენტარებო ასეთი ვითარება: სოფელში ერთმა გლეხმა რომ თქვას, მეზობელთან მე მხოლოდ რომანოზისთან ვიმეგობრებ და სხვები ფეხებზე მივიხარათო, იტყვიან ეს კაცი ჭკვიანიაო?... ცხადია, არა!

ჰოდა, როგორ შეიძლება ქვეყანას, რომელსაც მხოლოდ გზაჯვარედინის საკვანძო მდებარეობა აქვს, ერთი მიმართულების - ერთეულობრიანი სავარგო პოლიტიკა ჰქონდეს?

გამორიცხული არაა მსოფლიოში ვითარება ისე შეიცვალოს, რომ კონსტიტუციით განსაზღვრული ეს ერთადერთი მიმართულება საქართველოს სავარგო პოლიტიკის მიმე ბოროტდება და ხუნდება იქცეოს, ხოლო ქვეყანა ომის ხანძარში გადაიჩეხოს. ასეთ შემთხვევაში კისრულობთ სისხლის-სამართლის პასუხისმგებლობას ქართველი ხალხის წინაშე?

გახსოვდეთ, კონსტიტუციაში სავარგო პოლიტიკის ერთმიმართულებიანი პრინციპით განსაზღვრა უგუურება, პოლიტიკური სიბეცე და ქვეყნის ბედისა და მომავლის განწირვაა.

4. კონსტიტუციის პროექტის ე.წ. საერთო-სახალხო განხილვისას თქვენ და თითქმის ყველა პარტია ისევე ხალხის მაგივრად ლაპარაკობთ, დავობთ და ცდილობთ ყურადღება ძირითადიდან გადაიტანოთ მნიშვნელოვან, მაგრამ სახ-

ელმწიფოს ბედისათვის მაინც მეორეხარისხოვან საკითხებზე, რასაც ხალხი კარგად გრძნობს.

პარლამენტის პატივცემულო წევრებო, ჩვენ და თქვენ ერთ საქმეს უნდა ვემსახურებოდეთ. ჩვენ თქვენი მტრები კი არა, კეთილმსურველები, თქვენი თანამემამულენი და კოლეგები ვართ. ჩვენ არ ვსაუბრობთ პირად ინტერესებზე და თქვენგანაც მოვითხოვთ კოლეგიალურ თანამშრომლობას, რომ ერთად გადავარჩინოთ ქვეყანა მოსალოდნელ კატასტროფას. ბოლოს და ბოლოს ერთი ქვეყნის შვილები მაინც ხომ ვართ?

წინააღმდეგ შემთხვევაში გამარჯვებული არავინ იქნება, ქვეყანა ხელიდან გამოგვეცლება და მაშინ თქვენ ხალხის მსჯავრს ვერ გაექცევით, რაც ქვეყნის საერთო უბედურება იქნება.

უღრმესი პატივისცემით,

ირმა შურასპედიანი - დარბაზის პრეზიდენტის თავმჯდომარე.

საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი, პოეტი, დარბაზის დამფუძნებელი.

ბენია თხილაძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, დარბაზის დამფუძნებელი, საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი, ჟურნალისტი, ქუთაისის საპატიო მოქალაქე.

ალექსანდრე შენბელია - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, დარბაზის დამფუძნებელი, საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, ქუთაისის საპატიო მოქალაქე.

ბიორბი ვულაძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, დარბაზის დამფუძნებელი, საქართველოს დამსახურებული ინჟინერი, ქუთაისის საპატიო მოქალაქე.

ზურაბ ჯანაზანიძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, დარბაზის დამფუძნებელი, ქუთაისის სპორტული მუზეუმის დამფუძნებელი და ხელმძღვანელი, ქუთაისის საპატიო მოქალაქე.

მამა ემთიანი (ჩივაძე) - დეკანოზი, წმიდა ილია მართლის ტაძრის წინამძღვარი, დარბაზის წევრი.

ამთაბერილი ბეჟანიძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, ქართულ-უკრაინული უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი.

ომარ ზიზნიანიძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, ქუთაისის აკ. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, დეპარტამენტის ხელმძღვანელი.

ლევან ჯიქია - დარბაზის წევრი, ქუთაისის საპატიო მოქალაქე.

ნათელა შოჩხუა - მწერალი, დარბაზის წევრი, ფილოლოგი.

ნათელა ბობიაძე - დარბაზის წევრი, ფილოლოგი, პედაგოგი, პოეტი.

ალექსანდრე მუსხრამაძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, მწერალი, ექიმი.

ბორა ბენიაძე - დარბაზის წევრი, პედაგოგი, წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის წარმომადგენელი.

პეტრე ბელხვიძე - დარბაზის პრეზიდენტის წევრი, ქუთაისის აკ. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი.

ბულნაზი კუპლაშვილი - დარბაზის წევრი, ინჟინერ-ტექნოლოგი, ლექტორი.

მზინარი ბოჭორიშვილი - დარბაზის წევრი, ინჟინერი.

ნათელა ჩანთაშვილი - დარბაზის წევრი, მუსიკოსი.

ნინო კოჭანიძე - დარბაზის წევრი, ჟურნალისტი.

ნუნუ იოზიძე - დარბაზის წევრი, ინჟინერ-ტექნოლოგი.

შალვა კამლაძე - დარბაზის წევრი, ქუთაისის ახალგაზრდული ცენტრის ხელმძღვანელი.

ბორა მათაბაძე - დარბაზის წევრი, ინჟინერ-მშენებელი.

თეა ბებეჟორი - დარბაზის წევრი, სტუდენტი.

ი.შურასპედიანი, დარბაზ „ღირსების“ თავმჯდომარე

სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ზუგდიდის ორგანიზაცია თანაუგრძნობს ბატონ კლიმენტი კიკალიშვილს მის, შოთა შიპაშვილის გარდაცვალების გამო... უფალმა გაანათლოს განსვენებულის სული...

**“ყოველი სული აქებდეთ უფალსა...”
 ფსალმუნის 134-ე პსალმი;
 დაცლილან ნასახლარები,
 ზოგნი სულ წმინდად აყრილან,
 ამ სოფელს აღარ დამდგარან,
 იმ სოფლის მკვიდრნი შაქმინდანი
 ხალხში;
 აქებებს, უზახის, უყივის, დღეებდ
 დამეთა
 მთეველი...“
 შოთა რუსთაველი**

ძაბუ მიქნახეს, რომელიც ძიძად მერგებოდა, 15 წლის შვილიშვილი მოუკლად დენმა. მისამიმრება არ გადამიდგია, უმაღლე ავედი მათთან.

მადლი მომაგო და მოთქმით დააყოლა: ხომ ხედავ, მე, საკუთრებ, ჯერ კიდევ ფეხზე ვდგავარ. გული კი არა ვარს მქონია, მაგრამ აწი რომ მელის, ის ვარსაგი თქვი შენ, რკინაც ვერ გაუძლებს მას. ქო, ნანა, თამ რე (ასეაო): ანწი მაკათაფად ჭყვად რშუდას, სკუა (სამყობადო მუსრი (ამოწყვეტა) განხორციელო, შეილო).

ეს სახარო მერკიფა უბედურება დამტყდარი და ჭერჩამომხობილი ადამიანისთვის ჩვეულებრივ მდგომარეობად ჩავთვალე.

სხვა რა უნდა მეფიქრა, კი იყო ზოგიერთი უღარუნი, მაგრამ ჩრდილოდასავლეთ საქართველოში ანუ აფხაზეთში საომარი ავანტიურისათვის ჩვენებურთაგან არაფერ იტყვია თადარიგს მაშინ: ამ ზომამდი არც გუჯეროდა და არც ველოდით იმას, რაც მოხდა.

...იმ თმში მიქნაიების ღასკარიდან არც არაფერ გადარჩენილა. თვითონ ძიძანემი მტრის გამოსროლილი ჭურვის ნამცეცმა იმსხვერპლა სოხუმის დაცემის დღეს და ერთხანს, ათასობით სხვასთან ერთად, დაუმარხავე ვდლო ჭირისუფალ გამოძევებულ მშობლიურ ქალაქში.

ის უბედურება, ჩვენთან ჭყვადას რომ ეძახიან და აწი უნდა შემოგვეფიქრობოდა, დაუკუთხავად მეც თავზე თივის ზვინის გადაწვად გადმომეთავარა: 1993 წლის 20 სექტემბერს, როდესაც მომხდურებმა იაშთხვა აიღეს, პირველად ჩემი სახლკარი გადაწვეს. სახლი, რომელიც წელსწყვეტით ავაშენე და რომლის თითულ აგურს თოთო ბავშვით ვიყავი მონაფერები. ის კი არადა, ყოველ მათგანს სიმწრის ოფლში ამოვლებით ვამუხლმარებდი კედლად, ახლა კი, – ჭყვადად გასაგნებულ ამ წუთში, ჩემი ორბადის ქუდზეკაცობასთან ზურგით არ მდგარი, თავის ღირსებაში საძირკველაუკანკალებლად, დიდი ფშავლისა არ იყოს, „ძაღლ იყოს თქვენი მკვდრისადა“ – დ იწვოდა.

ასე მგონია და, ეტყობა, ასეცაა, მან – ჩემი საადამიანო ავკარგის სადაურობად დასაწვებებამ, ჩემს ნაცვლად მიუშვირა მტრის ტყვიას „საკირის ცეცხლ ჩანთებული“ მკერდი (ისევე უმწვერვალესს ვესესხე).

მეოთხედი საუკუნე გავიდა მას შემდეგ. ადამიანთა არაერთი პირუმტიცობა, ღალატი, ვერაგობა, ჩასაფრება, ციდაკაცობა და ა. შ. ამეგასწვრივა ჩემი ცხოვრების სვლაგეზზე.

დაგმარხე ჩემთვის ძვირფასი ადამიანები. სასახლიცო სიიდან ამოვშალე ათობით მოვერგაგე... საოხვამურო ტაბაკიდან გავირცხე ძალიან ბევრი ორპირი.

საშუალება მომეცა, საფუძვლიანად ჩამეხედა ქვეყნის ვერ მოპატრონე ხელისუფლებით თადლითობებში. დავრწმუნდი, რომ ბოროტმოქმედება ე. წ. სახელმწიფოს სადღესო ყოველდღიურობაა.

სოხუმიდან ჩემმა ყოფილმა მოსწავლემ დირმიტ აბრევიანიძემ (აფსუამ) გამომიზახა ვიდემოსხალა, რომელზედაც აღბეჭდილია ჩემი ნასახლარი: ნაოფლარ საკარ-მდამოში უსაფლავო ჩონჩხით ყრია დამწვარი სახლის ნარჩენები. შემოსავლიან ბაღად გადაქვეულა აი, ამ მარჯვენით გამოყვანილი ნამყენები, რომელთაც პამპარ სტამბოლიანის ბაცაცა შვილიშვილები კრეფდნენ.

ნანახმა ვერ ამაფორიაქა სიკვილს შიგ სიფათში ჩანახედი, დასახვრეტად განაყვანი კაცი. გულქვად ვიდექი და იმ უარეს ჭყვადზე ვფიქრობდი, აწი რომ ბეგლოდა.

ასეთ მიღვევად მდგომარეობაში თავს მოხვეულ განმარტობას, უფრო სწორად – მარტოკაცობას ვუდღისწყნობებ საველე წესით სულის ჩასანგრებას ჩემს ქანცვამოცლილ, მაგრამ ყავლგასვლისკენ ვერ გადათრეულ სხეულში: ამასობაში ირგვლივ ჭაობური დემოკრატის ჭუჭყში ახალ ვერად მკვიდრდება სიმრავლე, რომელსაც სულიერი სისუფთავე არ გააჩნია. უყინობაში თავდადებდა თავისუფლება ჰგონია მას. ვცდილობ, მაგრამ არ მესმის მისი დედაენა.

ამ ფეხაწობის სულისკვეთება და ღირებულებათა შინაარსი პირწმინდად მომხმარებლური, მეტიც, აღზე-მიცემობითი და უფლისწულობისადმი მიმდგომლურიც კი გახდა. სწორედ ამიტომ, ასეთი სიმრავლე არ ცდილობს სულის მადლესასწავლებელ ვინაობაში გაყოველდღიურებას, მისი უნჯი ღაფსა და საღაფავეში ნებებობაა.

ჩემი მსჯელობით ვასკენი, რომ ამ არტელში მთელი კაცობრიული მანკი ქართულ ხსიათად (ნუ, საქართველო!) უნდა გამოცხადდეს.

ცხადია, ქვეყანამ დაკარგა შინაარსი და ეპოტინება უარაფინო ფორმას.

ის, რომ მსოფლიოს თვალწინ „ხოში მაქეს და ვაკეთობს“ წესით ყოველდღიურად ქვეყნის სიდრმისაკენ მოცოცავს დამპყრობთაგან აღმართული სასახლდრო მავთულხლართები, ამავე დროს ქართული მიწებიდან, დღე ერთია და, ათობით თანამომეს – გუთინსდვდას, მეჯოგეს, საფლავზე მოჭირისუფლე დედაბერსა და ხეობარს, ჯონჯოლის საკრეფად ტყეში გასულ მოშიებულს „სახლდრის დარღვევის“ ბრადლებით აპატიმრებენ, აუპატიურებენ, აწამებენ... სულაც ერთ ადგილზე ჰკიდია ყურდასშობილ ზეპურობას.

გასაგებია, ნამესტნიკი „ხელისუფლებას“ ეს არ აღელებებს, მაგრამ არც საზოგადოებას უღახავს ის ღირსებას და არ მიინწევს სულში ჩაფურთხებად ამ დამცირებას. იგი, დანაშაულებრივ უნიათობაში მოყოველდღიურე, ქართველი ერისთვის ისეთივე მოფლენა გახდა, როგორც ქუხლის მოფხანა: ამ დროს ქვეყანა იმის წივილიცივილია, როგორმე „ცხრა ამა ხერხეულიძობას“ გაუფიფლეს ნარკოტიკის მოხმარება, ხოლო ერთნაირსქესიანთა ქორწინების სათნობის ნიმუშად დაკანონება, ღამის ისეთივე ყოფნა-არყოფნად იქცეს, ღიღგორის „ძღვევა საკვირველის“ წინმსწრებად რომ აქუდზეკაცებდა სრულიად საქართველოს.

თაობა არ ისიგრძეანებს, რომ ქართული ცნობიერების მოსაშლელად „ჭაობურ“ დემოკრატიას სჭირდება იმ გარემოს განადგურება, რომელშიც წარმოიშობა და იბადება დვითესათნო ვინაობა ანუ დვითისმშობლის წილხვედრილობა. ქართველი კაცი ინტელექტით, ქრისტესმხედრობითა და გიორგინაფლობით იმარჯვებდა, ამიტომ ვერ ვეტყვი საზოგადოებას, რომ მასში არ არის ის, რაც მე მიუღს და რასთანაც არ დავზავდები.

დაზო

ასეა, ვერ გავემშობლიურე ამ სიმრავლეს. მერე რა, რომ ქართული საზოგადოება ჰქვია, რომელსაც წიხლამორტყული საჯდომით შეუძლია, სარეცელში გულისწორს ამოუწვეს.

მე ღირსების კარნახმა და სირცხვილის ამბობამ აძაღებინა იარადი ჩვენს სამამულო ომში, თორემ...

...და რადგანაც სირცხვილი, როგორც ზნეობის საღესი, ყავლგასულ შინაარსად გადააქცია თაობამ, ამიტომ, კიდევ ერთხელ ვაფიქრებთ, სწორედ ეს გახლავთ მიზეზი, ჩვენ სხვადასხვა ენაზე რომ ავლაპარაკდით, – საქართველო ჩემთვის სამშობლოდ, ანუ შეუკინებლობად დარჩა, მათთვის თვითდასამკვიდრებელ პოლიგონად იქცა.

დასახლებაში, საღად დევნილობის მერე დავმხდარიდი მეტრომშენის საერთო საცხოვრებლის კენტ ოთახში, აქედან ასიოდ მეტრში ერთი ოცწლოვანი თვითნებური სანაგვე იყო, სიბინძურისა და ქვეწარმავლების ბუდე.

ოღესლაც აქ რაღაც სახელოსნო ყოფილა.

პირველხანებში დევნილებს შეეძლოთ ასეთი მიტოვებული ადგილების გამოყენება.

უნდა დაიჯეროთ, შვიდასი ურიკა ნაგავი და ქვა-ღორღი გავხიდე აქედან, ამდენივე გზობა მიწა მოვიტანე ხვიდან.

დავრეე ხილი, ვაზი, მოვიყვანე მწვანილი, კიტრი, პომიდორი, ბადრიჯანი... სამოთხ წელიწადში ხილმაც და ვაზმაც თავშესაქვევი მოსავალი მომცა.

ყოფილი სახელოსნოც ნელ-ნელა გაავსუფთავე, რადაცეები შევაკეთე, ახლად გამდიდრებულთა დაწუნებულნი და მათი

ბინიდან გამოძევებული საწოლი, ტახტი, სკამები და ა. შ. ვინწუქე და მათი თანხმობით შევიტანე, მაგია და ვადგე, შუქი გაიყვანე, კარები ჩავსვი, ფარდულად დავიღვინე, კლიტე დავადე, ბალი შემოვლოე.

ერთხელ, ნაკვეთში გასულმა შევნიშნე, რომ საერთო კვლიდან განზე ამოსულ ღობიოს სარი არ ჰქონდა და წვადლობა, მოხდა ისე, რომ ეს საქმე მიმრჩა. სამი თუ ოთხი დღე არ შემივლია იქ.

როდესაც სარის მიყავარჯნება მოვიწლომე, დაუჯერებელი რამ ვნახე, – ცოტა მოშორებით აშხვართულ სიმინდს ისე გამოეწვინა ფოთლი, ღობიოს ისღა დარჩნოდა, დანდობილად ახვეოდა მას. ახლა თქვენ დამისახელეთ ამ გემოდ-იციცირებული სულის თაობაში უფრო უკეთესი კეთილმეზობლობა ან სახლიკაცობა!..

ერთ დღეს, აწ უკვე ჩემს ბაღში, ანუ ყოფილ ნაგავსაყრელში, უზნის რომელიღაც კორპუსიდან, ადრინდელი სამრახი ჩვეულებისამებრ, ვიდაც უსინდისის ნაგვის ფუთა მოესროლა, რომელიც ბლის ტრტს გამოსდებოდა.

მასში ერთი გამეტებული კნუტი, ეტყობა მთელი ღამის განმავლობაში ნაწვალები, ძალაგამოცლილი კნაოდა.

ფუთა ფრთხილად ჩამოვსხენი, კნუტი ამოვიყვანე, ძუ იყო. ფარულში შევიყვანე და სადილად ყუთი გაუწყვეე შიგ ჩავსვი. კნავილს სუსტად, მაგრამ დაქინებით განავრძობდა, სიცოცხლეს ეკლანჯებოდა, სააკაოს ემარწუხებოდა.

რძეზე ვავიქეცი. საწოვარაც გამოვიყოლე, მერე ავუღულე, გაგუნელთბილე და ვაჭამე. ორივე თათით ჩამებლავუჭა, მომემშობლიურა, თითქოსდა გამისისხლითნათესავდა, მეტიც, შემომისახლიკაცდა და საბინადრო თანხმობის ნიშნად კრუტუნნი დაიწყო.

ასე ვავიჩინე საქმეც, ყოველდღიური მიხანიცა და, ღმერთო, ნუ მიკანონებ, ხმის გამცემიც, რადგან განსხვავებით ყურდასშობილი საზოგადოებისაგან, მკაფიოდ გვესმოდა ჩვენ ჩვენს ავანჯავანი.

ერთბაშად აღმოვჩინე: ჩემს ირგვლივ ყველასთან და ყველაფერში შემოქსოვილი სახაზინო ურთიერთობა, რომელიც მთელი ეს წლები გადავლის წესით მომეარტახა, საშუადათოდ გასიფრთხილდა თითქოს, ამავე დროს ვიგრძენი ისიც, რომ გემომოდ-იციცირებული საზოგადოების გასწვრივ

ხელში ავიყვანე, მოფერება უნდოდა. თოხი ხეს მივაყუდე, ავიყვანე და მკერდში ჩავიკარი.

დიდხანს მეკრუტუნა, მეცეკვა, ლოყაზე მისვამდა თავს. შიგა და შიგ ვიდაცას თუ რაღაცას წვლან ნახსენებ შექარტასაც უმისამართებდა, როგორც განმარტებას თავისი მიწიერობის შინერსზე ანუ დეთენებადართულობაზე.

ამასობაში ნაშუადღევისკენ ჩავაკრი-ალონეთ დრო. ეტყობა ეშმაკი შემიწინდა და ხელგამოღება მივიწინოდე, დაზო ღობის ბოლოს დავსვი და თოხნა განავარტე.

ასე, ერთ საათში, კარგა მანძილიდან, რაღაც ჩონქოლსა და ძაღლების გნიასს მოგკარი ყური, მაგრამ ყურადღება არ მიმიქცევია.

ოცოლე წუთში დავინახე, რამოდენიმე ბავში ჩემსკენ მობობოდა, ერთმანეთს ღაპარაკს არ აცვლიდნენ. ერთ-ერთ მათგანს კატის საყელური ეჭირა, რომელიც, რატომღაც ისეთივე იყო, დაზო რომ კეთა, მაგრამ გამიჭირდა მიზეზ-შედეგში გარკვევა.

იმწამსვე ცივი ოფლით დამისველდა ტანი. მიგხვდი, რომ რაღაც ცუდი მომხდარიყო, რომელიც მე მეხებოდა. ერთბაშად უსიერ არაფერში აღმოვჩნდი, რომელსაც სახელს ვერ ვარქმევ, სიცხადეს ვერ ვხედავდი, არ მეხმობდა, ხმას ვერ ვიღებდი, საკუთარ სხეულს ვერ ვგრძნობდი, ღამის პაერში ამბაზუმბლებდა რაღაც.

– ძია, ეს საყელური თქვენი კატისაა, – გავარკვეე როგორღაც ბავშვის ნათქვამი.

– კი, ეგ ჩემი კატისაა, მაგრამ კატა სადაა?

– კატა მოკვდა. ძაღლებმა დაგლიჯეს, სამი დიდი ძაღლი იყო, ვერაფრით გავაგებინეთ. მოკვდა. ნაგავში გადავავეთ.

უწონადობა ვიგრძენი ისევე: ეს იყო თავხარიც, დაობლებაც, შემადრწუნებელი გაუკაცრიელებაც, სულის ჩაწაღვაც, გულის ჩამოსხეპაც, ყველაფერს ერთად კი უმწყობა ერქვა, ვერაფერს ვცვლიდი. უცებ, რაღაც ხავსიმავარ იმდეს ჩაგებლავუჭე – კატა, ასე ადილიად არ მოკვდებოდა, – გამიფლვა თავში და გავიქეცი სანაგვე ორთავლისკენ.

ბავშვები უკან მომდევნდნენ, ცელოფნის პარკზე მიმითითეს.

ხელის ცახცახით ამოვიღე, სასწაულის მოლოდინში გავხსენი და ჩავიხვედე.

დაზო, სისხლში ამისვრილი, მაგრამ ჯერ კიდევ თბილი, თვალღია იყო... იმ მკერდში ჩავიკარი, მთელი დღე რომ ემშობლიურებოდა.

ბაღისკენ წამოვედი. არ ვიცი, ეხოში მყოფთა თვალში რანაირად გამოვიყურებოდი, მაგრამ ჩანს, უსახლდროდ საცოდავი ვიყავი, რადგან, მართალია, მურუყად კი ვისხენებ, მაგრამ რასაც შეძლებისდაგვარად ვიმკაფიოებ, იმ გამოხედვებში ვერ ვლანდავ, ვინმეს დამცინავად ეკადრებინოს თვალის გამოყოლება.

დაზო ნელა დავიწვინე ტახტზე, თავის კნუტების საბუნაგედ მიჩენილი ყუთის გვერდით.

თვალები ისევე ღია ჰქონდა. მხერა ჩაშქრალი მომეჩვენა. იმედი მომეცა, მით უფრო, რომ ძუძუების მიდამო თბილი, ფუმუფლა და ვარდისფერი იყო ჯერ.

რაღაც აუხსნელი ვაგებინების საშუალებით მანიშნა, ვერ გეტყვით რანაირად, მაგრამ მანიშნა მეთქი... კნუტების მისმა მოხოვა.

ხუთივე მივუსვი. წამში დაინაწილეს სათავიანთო ძუძუები.

იმედით ხავსე უბედნიერესი კაცი ვიყავი: მხერა არ მომიშორებია მისი თვალბებისთვის. წამში მიწაზე ვერდტეული ნეტარებით გამიყარა თვალთ თვალში. ამას საივანანო კრუტუნნი მოაყინდა. სისხარულისგან მეცხრე ცახე ავფრინდი.

ერთი ამოიკრუტუნა, მეორე, მესამე და მეოთხეზე სისხლთან ერთად ამოახველა ნაწამები სული.

ვიბდავლე, მაგრამ ვალიარებ, ეს არ გახლდათ მარტო დაზოს შეცხადება, – დავსტიროდი ჩემს მარტოკაცობას, ოდაბადის გასხვისებას, ძვირფას საფლავებს, ღირებულებათა განაგვებას, ჩემი ერის მიღვევადობას და თაობის წვრთნაშეუსმენლობას.

შუალამემდე ვიჯექი ტახტზე, დაზო მკერდში მყავდა ჩაკრული. ნელა, ზარმაცად ესუჭებოდა თვალები და იმავდროულად შეუბრალებელი თანმიმდევრობით უშეშებოდა ღამაზი სხეული. მაღარ კნუტებს კინათ, ხვალ მიწიერი სისასტიკე უთენდებოდათ.

რაღაც დროს გავიხადე პერანგი, სათუთად გავახვიე მასში დაზო და იქ გაუთხარე სამარხი, საღაც უკანასკნელად დავსვი უხანო მიწაზე.

სახალხო მოძრაობა „სამეგრელოს“ ზუგდიდის ორგანიზაცია თანაუგრძნობს ნანა, ამირან და ზაზა ქარდავებს დედის თინა ბერიშვილის გარდაცვალების გამო... უფალმა ნათელში ამყოფოს ქალბატონ თინას სული...

სპორტული კუთხე მიჰყავს შურნაღისტ ბიორბი ჯალალანის

ნოვა ჩემი ყელი რომ ნახა, გაოსლა, ასეთი მღვთაპრობით რომორ იქილაქო

დღევანდელ ტრადიციულ საკვირაო მოგონებებში ერთ ცნობილ ქართველ ფალავანს გურამ სადარაძეს და მის სპორტულ კარიერას გავიხსენებთ.

მსოფლიო პირველობების ორგანიზაციის გამარჯვებული და ტოკიოს ოლიმპიური თამაშების ვერცხლის მედალოსანი იმ დროს მსოფლიოს ერთ-ერთ უძლიერეს მოჭიდავედ ითვლებოდა. მართალია ოლიმპიურ ჩემპიონობას ვერ შესწავდა, მაგრამ ამ მიზანს მოგვიანებით მაინც მიაღწია. რაც თავის დროზე გურამ სადარაძემ ვერ მოახერხა, მისმა ვაჭრობის დავით გობჯიშვილმა შეძლო და ოლიმპიურ ოქროს დაუფლა. ბატონი გურამ სადარაძე დღეს ჩვენი სტუმარია.

სკოლის დასრულებისთანავე ჩავაბარე პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში და რამდენიმე დღეში საქართველოს ნაკრების შემადგენლობაში უკრაინაში, ოდესაში წავედი ჩემს პირველ „დიდ“ შეჯიბრებაზე. გუნდში ძლიერმა მოჭიდავეებმა მოვიყარეთ თავი: ვლადიმერ რუბაშვილი, ჯუმბერ დავლიანი, ნუგზარ გობჯიშვილი, დერი ძაგანია, ზაურ ძიძიკაშვილი, ქართლოს გილაური.

ჩვენი კლუბი ყოფილი ორჯონიკიძის ქუჩაზე მდებარეობდა, გაუქმებულ ეკლესიაში, „პეტრეს დარბაზი“ კი ცნობილი მწვრთნელის პეტრე იორდანიშვილის საპატივცემულოდ ეწოდა. ახალგაზრდები აღტაცებით შევცქეროდით აღიარებულ ფალავანებს: დავით ციმაკურიძეს, მირიან ცალქალამანიძეს, ვახტანგ ბალაგაძეს, ციორე სხირტლაძეს... იქვე ვარჯიშობდნენ „კლასიკოსებიც“: გივი კარტოხია, ავ-

თანდილ ქორიძე, როსტომ აბაშიძე, რომან ძნელაძე...

1958 წელს, 19 წლისა, საკავშირო ნაკრების კანდიდატა შორის მოვხვდი, 60-იან წლებში კი გუნდის მუდმივი წევრი ვიყავი. მე, რუბაშვილმა, ბერიაშვილმა და შოთა ლომიძემ საკავშირო ნაკრებში უმტკივნეულოდ შევეცადეთ სახელოვანი ქართველი ფალავანები.

იმ დროს სსრკ ნაკრების მთავარი მწვრთნელი ალექსანდრე დიაკინი იყო, ძალიან კარგი ადამიანი და თავის საქმის პროფესიონალი. დიაკინი ქართველებისადმი ყოველთვის კარგად იყო განწყობილი. რუსეთში ზურგსუკან „კავკასი პლენისკ“ ეძახდნენ.

მე ვახტანგ ბალაგაძის წონაში ვჭიდაობდი. ბატონ ვახტანგს „ჭიდაობის პროფესორს“ ეძახდნენ და ახლა თავად მიხვდით, რას ნიშნავდა ჩემთვის მის წონაში გამოსვლა. ბალაგაძე რომ წავიდა, ამ წონაში უძლიერესებად მიხვილ ბექურ-ხოვი და გარსევან ნებიერიძე ითვლებოდნენ. ეს უკანასკნელი კიევის სახელით ასპარეზობდა.

1963 წელს თბილისში, ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში მონაწილეობის მისაღებად ირანის ნაკრებიც ჩამოვიდა. ჩემს წონაში ირანელებს სახელგანთქმული იმამალი ჰაბიბი ჰყავდათ, იმ დროისთვის მედ ბურნის ოლიმპიური თამაშების და მსოფლიოს სამეზობლო ჩემპიონის ძალიან ძლიერი ფალავანი იყო... ბექურის წინ სიცხე მქონდა - გლანდები მაწუხებდა, თუმცა მაინც გავედი ხალხს და ძალიან დაძაბულ ბრძოლაში ვაჯობე. მეორე დღეს „წოპეს“ კლინიკაში ამოვეცი თავი - გლანდები ამომაჭრეს. „წოპემ“ ჩემი ყელი რომ ნახა, გაოცდა, ასეთი მღვთაპრობითი როგორ იტყვიანო.

ტოკიოს ოლიმპიური თამაშებისთვის ვემზადებოდი. ოლიმპიდაზე მსოფლიოს ჩემპიონის სტატუსით ჩავედი - 1963 წელს მოვიგე ტიტული და იაპონიაშიც ოქროს მედლის მთავარ ფავორიტად ვითვლებოდი. ჩემს გარდა ჩემპიონობის კანდიდატებად თურქ ისმაილ ოგანს და ირანელ მოჭიდავე სანათქარანს განიხილავდნენ. სამივე დამაჯერებლად მივიწვევდი წინ, გადამწვევტი

ორთაბრძოლა კი ოგანთან გადამხდა - ჩვენი ჭიდაობა ფრედ დასრულდა და რადგან მეტოქეზე 700 გრამით მძიმე აღმოვნიდი, ოქროს მედალი მას გადაეცა. ოგანი ჩემს წინააღმდეგ სულ გაქონილი გამოვიდა - ჩაველებას ვერ ვახერხებდი, თან ორთაბრძოლას ვაუბობდა. იმ დროს გაფრთხილებები რომ ყოფილიყო, მოგებას მე მომაკუთხებდნენ, მაგრამ... ძალიან გულგატეხილი ვიყავი, ვერ წარმოიდგენთ ისე დამწვედა გული.

ოგანთან შეხვედრამდე ფილიპინელი ჯოზ მათი, ავღანელი შაქარ ხან შაქარი, კანადელი ფილიპ ობერლენდერი და ინდოელი მადხო სინგხი დავამარცხე, მოჭიდავე სანათქარანთან კი მსაჯებმა ფრედ დააფიქსირეს. სხვათა შორის, სინგხი ბეჭებზე დავდე. ბალაგაძე მიყვიროდა, შეპოტე, არ გაუშვავო, მაგრამ მთავარმა მსაჯმა მანიშნა და მეც შევეშვი. წამოვდექი და რას ვხედავ: გვერდითი მსაჯი სუფთა გდებას არ მითვლის! სინგხთან წმინდა მოგება რომ ჩამეწერა, ოგანთან ფრეს მიუხედავად, ჩემპიონი ვაჩვენებოდა.

ტიტულებთან ერთად პოპულარულიც ვხდებოდი. იმის გამო, რომ ხშირად მიწვევდა საწვრთნელი შეკრება, ინსტიტუტში ბევრი ლექცია მიცდებოდა, თუმცა საკუთარ თავს არ ვაძლევდი შეღავათის მოთხოვნის უფლებას. შეჯიბრებიდან დაბრუნებული ვიყავი ჩაუჯდებოდი და გაცდენილის ანაზღაურებას ვცდილობდი. სპორტსმენის კარიერა რომ დავასრულე, რამდენიმე წელი ჩემი სპეციალობით ვმუშაობდი: ჯერ ვარკეთილის ღვინის ქარხანაში, შემდეგ კი საკონდიტრო ფაბრიკა „მზიურში“.

1979-1980 წლებში საქართველოს ნაკრების უფროსი მწვრთნელი გახლდით. ახალგაზრდებს შორის ქვეყნის ჩემპიონატს ვყავრებდა უმასპინძლა და სწორედ იქ აღმოვაჩინე დავით გობჯიშვილი - დათო ქუთაისის სამშენებლო ტექნიკუმის სახელით გამოდიოდა. იქ მას შესანიშნავი მწვრთნელები ჰყავდა - მურად დოხტური-იშვილი, მანამდე კი შურა მაისურაძე. ჩემი მოთხოვნით დათო თბილისში გადავიყვანე და როგორი სპორტსმენიც დადგა, კარგად იცით. მიუხედავად იმისა, რომ

მოგვიანებით მან ოლიმპიდა და მსოფლიო ჩემპიონატები მოიგო, ვთვლი, რომ საერთაშორისო ასპარეზზე მეტის მიღწევა შეუძლო. ისე, ძალიან ძლიერი კონკურენტები კი ჰყავდა ახლანდელი დარბაზის და ამერიკელი ბრიუს ბაუმგარტნერის სახით.

ბევრი მეგობარი მყავს. ვცდილობ მეგობრები კარგი ადამიანებიდან ამოვარჩიო. მეგობრის არჩევნას ჩემთვის ყველაზე მთავარი ადამიანურობაა - ცხოვრებაშიც და ურთიერთობაშიც. არ შემიძლია ვიღაცას პატივი ვცე თანამდებობის გამო, მით უმეტეს, თუ პიროვნება უხეივია.

თბილისი ძალიან მიყვარს! ეს ქალაქი, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ძალიან ჩემია. თბილისის გარეშე ცხოვრება არ შემიძლია - აქ ხომ ყოველი კუთხე-კუნჭული ასე ნაცნობია. და კიდევ: თბილისში რომ ურთიერთობებია, მსგავსი არსად მინახავს და მიგრძენია.

საერთაშორისო შეჯიბრებებზე ყოველთვის საყვარელიძეების ოჯახიდან მაცილებდნენ. არ შემიძლია ტკბილად არ მოვიგონო ჩემი მეგობარი ივიკო საყვარელიძე, მამამისი - ბატონი დავითი, მისი დები... მათთან შეხვედრა, მათი დალოცვა და კეთილი სურვილები ჩემთვის უდიდესი სტიმული იყო.

ვამაყობ იმით, რომ ქართველი ვარ. მიყვარს ყველაფერი ის, რთაც ღამაზია საქართველო. რა თქმა უნდა, ქვიფიც მიყვარს, სიმღერაც, თამაშობაც, მაგრამ სამშობლოს სიყვარული ჭიქის აწვეით და ღამაზი საუბრით კი არა, საქმით მტკიცდება. მეც სწორედ ამას ვცდილობ - ჩემი პატარ-პატარა საქმეებით სიკეთე მოვუტანო სამშობლოს.

ვისურვებდი, რომ ქართველები, პირველ რიგში მღალახეობრივი იყვნენ, ეროვნული ტრადიციების ერთგულნი. რა თქმა უნდა, სიახლევ უნდა შეითვისონ, მაგრამ ფესვებს არ უნდა მოსწყვიტონ. საერთოდ, ასე მგონია, რომ ფართოდ უნდა გავუღოთ კარი იმ პროგრესს, რომელიც ჩვენი ცხოვრების წესს ამშვენებდა და უკეთესობისკენ ცვლის“.

სანტიამო ბაჟრო

სპეციალური განცხადება

როგორც ცნობილი გახდა, „ილორს“ შეექმნა ფინანსური პრობლემები, რამაც გამოიწვია მისი გამოცემის პერიოდულობის გაზრდა. როგორც თქვენთვის კარგად არის ცნობილი, გახუთი არ ტოვებს ყურადღების გარეშე არცერთ საჭირობორტო საკითხს, ის მუდამ ქვეყანაში მიმდინარე სოციალური-პოლიტიკური მოვლენების ეპიცენტრში იმყოფება! მან დამსახურა მკითხველი საზოგადოების პატივისცემა და დიდი სიყვარული! ამიტომ მოგმართათ თხოვნით და შემომაქვს წინადადება, რათა, ჩვენ მკითხველი საზოგადოება დაუდგეთ გახუთს გვერდში და ვისაც რის საშუალება გვქონება, გაუწვიოთ ფინანსური დახმარება!

საბანკო ანგარიში: ს.ს „ლიბერთი ბანკი“ ანგარიშის ნომერი: GE79LB0711188020717000 ანგარიშის ვალუტაში: GEL / USD / EUR - მულტი სავალუტო ანგარიში მფო: 220101480 მიმღები ბანკის დასახელება და მისამართი: ს.ს. „ლიბერთი ბანკი“ ი. ჭავჭავაძის გამზირი 74 თბილისი, 0162, საქართველო მიმღები ბანკის swift კოდი: LBRTGE22 ანგარიშის მფლობელი (მიმღები): ანხორი დანელია

იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენს ჩანაფიქრს უწერია განხორციელება და მგონი კეთილი ხალხის ნაკლებობას საქართველო არ განიცდის, მინდა წინასწარ გაცხადო: ჩვენი საქველმოქმედო აქციის დაწყებიდან, ყოველი სამი თვის გასვლის შემდეგ, გახუთის ფურცლებზე, თანხის შემოწირვით თანხმობის შემთხვევაში, ჩემს მიერ იქნება წარმოდგენილი სრული ინფორმაცია თანხის შემოწირვებისა და შემოწირული თანხის ოდენობის შესახებ!

მსურველებისათვის ასევე განვათავსებთ რეკლამებს შეღავათიან ფასებში, ამისათვის გთავაზობთ საბანკო ანგარიშს, რომელზეც შესაძლებელი იქნება, ნებისმიერი მსურველის მიერ, ნებისმიერი თანხის ჩარიცხვა! ნათქვამია: „კეთილი გულით მოძღვნილი მცირედიც შეიწირვის“. ასე, რომ ჯერი ჩვენზეა! პატივისცემით, ანხორი დანელია ტელ. 571 22 66 34

ზუგდიდელა მოსაქვეყნება ისრაელი ათი ოქროს, ოთხი ვერცხლის და ორი ბრინჯაოს მედალი მოიპოვას

ქალაქ ზუგდიდის მერიის „მოსწავლე ახალგაზრდობის სასახლის“ სამეჯლისო-სპორტული ცენტრის ანსამბლ „ეზის“ მოცეკვავეებმა 10 ოქროს, 4 ვერცხლის, 2 კი ბრინჯაოს სინჯის მედლები მოიპოვეს. კონკურს-ფესტივალი ისრაელის ქალაქ რუჰოვოტში გაიმართა მასპინძელი მხარის მოწვევით. სასახლის ხელმძღვანელმა ნინელი ჭითანავამ „ლაივპრესს“ უთხრა, რომ შეჯიბრი სხვადასხვა ასაკობრივ კატეგორიასა და ნომინაციებში შედგა. „ძალიან კმაყოფილები დარჩნენ ჩვენი მოწვევით. სასცენო ჩაცმულობა მოეწონათ, ბავშვები თავისთავად კონკურსი ერთი დღე გაგრძელდა“, - გეთხრა ნინელი ჭითანავამ. ცეკვების ანსამბლ „ეზის“ მოზარდ მოცეკვავეებს ქორეოგრაფები გოჩა კაპანაძე და მაია შამათავა წვრთნიან.

იუმორი

ავადმყოფს, რომელიც სასწრაფო დახმარების მანქანაში მიიყვანა საავადმყოფოში, კისერზე ჰქონდა დაფა წარწერით: „ექიმო, ეს ეპილეფსიაა და არა აპენდიციტი. აპენდიციტი უკვე სამჯერ ამომაჭრეს“.

***

ცოლი: - საყვარელო, ატყობ, რომ კიტრის ნიღაბი ძალიან უხდება ჩემს სახეს?

- კი, შევამჩნიე, მაგრამ ვერ გავიგებ რატომ არ იხსნი?

***

- ოფიციალტ, ეს ყავაა თუ ჩაი?

- გემოთი ვერ ხვდებით?

- ვერა.

- მაშინ, რა მნიშვნელობა აქვს?

***

ბოლო დროს ძალიან შეუყვარდა მისს სიდერტი, ყვავილები მიჰქონდა, ღობეს უღებდა...

***

თუ თქვენს დანახვაზე ყოველთვის იცინიან, ე.ი. ხალხისათვის სიხარულის მომტანი ხართ.

სასწავლო-მედიკალური პრეპარატი „ლომენოლი“ და „გაგენოლი“ მუღამ იქნებიან თქვენი ჯანმრთელობის სამსახური

ლომენტი ბაზნიძის მიერ შექმნილი პრეპარატი არჩენს ათვისებთან სიმსივნურ დაავადებებს, კუჭ-ნაწლავის გაუფრთხილებას, კოლიტს, ფოსტოლას, პროსტატიტს, ბუასილს, ნერვის ანთებას, ნერვოსს, ფსიქოლოგიურ დაავადებებს, ჰეპატიტს, გულის დაავადებებს, სკლეროზს და შიდსს, შეუღის ცერებრალურ დაზიანებას, ყურებიდან ჩირქვანას, ბოტულიზმს, ტუბერკულოზს, ცეროზს I და II სტადიებში, C-ჰეპატიტს, ნაღვლის ბუშტის დაავადებებს, ანთებით პროცესებს, სახსრების დაავადებებს, ამყარებს იმუნიტეტს, და სხვა მრავალ დაავადებას.

მეურნალის საქმეს წარმატებით აგრძელებენ მისი შეიღები: ზეზა და დოდო.

კოორდინატები: თბილისი, აჭყურის ქუჩა №70 (მეტრო „ისანთან“), ყოველდღე - 10-დან 16 საათამდე.

ტელ: 593-22-66-51, 593-62-28-48

მასთან სიცოცხლეზე ხელმძღვანელები მიღიან და ჯანმრთელები ბრუნდებიან

ISSN 1987-8966 "ილორი"

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ბაქრაძის ქუჩა №6 სარკ. №01018002930 234-32-95

მთავარი რედაქტორი: როლანდ ჯალალანია ბაზეთის მენეჯერი: 599-34-37-27 ტელეფონი 568-01-21-32 ბაზეთი ხელმძღვანელობს თბილისში პრინციპით ავტორებს ემისრებათ პასუხისმგებლობა ფაქტებისა და მონაცემების სიზუსტეზე. ხელნაწილები ავტორებს არ უბრუნდებათ. ორი თაბახის ფურცელზე მეტი მოცულობის ტექსტი რედაქციას უნდა გაეგზავნოს ელ.ფოსტით (ან ლაზერის დისკით).

გახეთ "ილორის" გაცნობა შეგიძლიათ "საქინფორმის" ვებგვერდზე WWW.saqinform.ge